

DJEČJI VRTIĆ VUKOVAR II
VUKOVAR

KLASA:601-02/19-02/07
URBROJ:2196/01-JT-5-05-19-01
Vukovar, 26. rujna 2019.

Na temelju članka 21. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97,107/07 i 94/13) i članka 51. Statuta Dječjeg vrtića Vukovar II (KLASA:012-03/18-01/01, URBROJ:2196/01-JT-5-05-18-01), od 07. svibnja 2018. godine, uz prethodnu raspravu i usvajanje Odgojiteljskog vijeća na sjednici održanoj 25. rujna 2019. godine, Upravno vijeće Dječjeg vrtića Vukovar II, na sjednici održanoj 26. rujna 2019. godine, na prijedlog ravnateljice, donijelo je:

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA VUKOVAR II ZA PEDAGOŠKU 2019./2020. GODINU

Predsjednica Upravnog vijeća
Lidija Miletić, prof.

Ravnateljica
Marina Latinović

ŽUPANIJA: VUKOVARSKO-SRIJEMSKA

GRAD VUKOVAR

ADRESA: Kardinala Alojzija Stepinca 46, Vukovar

E-MAIL: ravnateljica@dv-vukovar2.hr

tajnistvo@dv-vukovar2.hr

WEB Stranica: <http://www.dv-vukovar2.hr/>

Telefon:032/441-288, 032/441-608

Faks: 032/441-608

Matični broj: 03008452

OIB:10173264699

OSNIVAČ: GRAD VUKOVAR

GODINA OSNIVANJA: 1998.

RAVNATELJICA: Marina Latinović

SADRŽAJ

1. POJAM KURIKULUMA.....	4
1.1. SVRHA I VAŽNOST PREDŠKOLSKOG KURIKULUMA	5
1.2. STRUKTURA PREDŠKOLSKOG KURIKULUMA VRTIĆA	5
1.3. BITNE SASTAVNICE KURIKULUMA (NAČELA I VRIJEDNOSTI).....	6
1.4. CILJEVI NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE	7
1.5. KULTURA VRTIĆA I ZNAČAJKE KURIKULUMA VRTIĆA.....	10
1.6. NAŠA VIZIJA KURIKULUMA VRTIĆA	12
1.7. KURIKULUM VRTIĆA.....	16
2. PROGRAMI.....	17
2.1. REDOVITI PROGRAMI	18
2.3. PROGRAM PREDŠKOLE.....	24
3. ZADACI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA RAZINI VRTIĆA.....	26
4. SURADNJA S RODITELJIMA.....	30
5. PRAĆENJE, DOKUMENTIRANJE I VRJEDNOVANJE RADA.....	34
LITERATURA	

O NAMA

Dječji vrtić Vukovar II javna je ustanova koja ostvaruje programe predškolskog odgoja i obrazovanja te skrbi o djeci rane i predškolske dobi. Osnovna djelatnost vrtića obuhvaća programe odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece od navršene prve godine života do polaska u osnovnu školu.

Vrtić je osnovan odlukom osnivača Grada Vukovara te registriran pri Trgovačkom sudu u Osijeku 1998. godine (Tt-98/435-11).

Poslove predškolskog odgoja ustrojavamo u dva objekta:

- Dječji vrtić „Radost“ - Kardinala Alojzija Stepinca 46., Vukovar i
- Dječji vrtić „Borovo“ - Kralja Zvonimira 33., Borovo naselje

Osnovna specifičnost u radu našeg vrtića je zadovoljavanje iskazanih potreba i interesa roditelja u ostvarivanju prava na odgoj i obrazovanje djece pripadnika etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina te ostvarivanje odgojno-obrazovnog rada na srpskom jeziku uz obvezno učenje hrvatskog jezika.

U svezi, ostvarivanja prava na odgoj i obrazovanje na materinskom jeziku i pismu, osnovna specifičnost odgojno-obrazovnog rada je učenje i njegovanje materinskog srpskog jezika te inkorporiranje sadržaja rada na očuvanju nacionalnog i kulturnog identiteta djece pripadnika srpske nacionalne zajednice kao i provedba sadržaja i aktivnosti za razvijanje komunikacijskih vještina na hrvatskom jeziku i upoznavanje tradicije i kulture hrvatskog naroda.

Misija Dječjeg vrtića Vukovar II je temeljem suvremene koncepcije predškolskog odgoja poticati cjeloviti psihofizički razvoj djeteta te ostvarivati prava srpske nacionalne manjine na obrazovanje na materinskom jeziku na promicanju jezika, običaja i kulturne baštine srpske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.

Vizija Vrtića je postati predškolska ustanova koja će visokim kvalitetom rada razvijati i njegovati materinski srpski i nematerinski hrvatski jezik i interkulturalnost, doprinositi razvijanju pozitivne slike o sebi i osjećaja pripadnosti multikulturalnoj zajednici te odgoj i priprema djece predškolske dobi za uspješno participiranje u suvremenom životu.

1. POJAM KURIKULUMA

Kurikulum Dječjeg vrtića Vukovar II predstavlja implementaciju Nacionalnoga kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje s obzirom na specifičan kontekst okruženja u kojem vrtić ostvaruje djelatnost ranog i predškolskog odgoja. Kurikulum našeg vrtića možemo definirati kao filozofiju odgoja i obrazovanja koja uključuje odgovore na pitanja „tko uči“, „zašto uči“ (svrhu učenja), „što uči“ (što je važno da dijete nauči), „kako uči“ (metodički model), kako pratimo, dokumentiramo i vrednujemo naš rad.

Kurikulum sadrži našu misiju i viziju, temeljne vrijednosti odgoja i obrazovanja te druge sastavnice (načela, polazišta i ciljeve) koje predstavljaju osnovu za definiranje, planiranje, organiziranje i vrednovanje našeg kurikuluma i odgojno-obrazovnog procesa, kao i smjer profesionalnog razvoja.

Kurikulum vrtića sadrži u sebi veći broj elemenata konkretnih uvjeta koji obuhvaćaju realnu osnovu institucionalnog odgoja i obrazovanja (fizičko i socijalno okruženje za učenje, ulogu odgojitelja u odgojno-obrazovnom procesu, ulogu djeteta u vlastitom učenju), kojima potičemo razvoj potrebnih kompetencija djece za bolje snalaženje i aktivno sudjelovanje u svakodnevnom osobnom, te kasnije profesionalnom i društvenom životu.

Kao teorijska koncepcija, Kurikulum u širem smislu obuhvaća odgovore na pitanja kakvo društvo želimo postati i kakve građane budućnosti želimo obrazovati te, u tom smislu, promovira humanističke vrijednosti demokratskog društva u odgoju i obrazovanju djece. U užem smislu, Kurikulum vrtića predstavlja transformaciju tradicionalnog predškolskog odgoja u suvremeni pedagoški koncept zasnovan na znanstvenim i stručnim dosezima hrvatske i svjetske odgojno-obrazovne teorije i prakse ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

Osnovna intencija Kurikuluma vrtića je oživotvorenje uvjeta utvrđenih u Nacionalnom okvirnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj u cilju poticanja cjelovitog razvoja djeteta, poštujući razvojne i druge čimbenike (osobne potrebe, obitelj, zajednica, vrijednosti, prava i sl.), te kvalitetom pedagoškog djelovanja ostvarivanje najveće moguće dobrobiti za dijete.

Kurikulum vrtića nastao je kao rezultat promišljanja svih zaposlenika, a posebice osobnom motivacijom odgojno-obrazovnih radnika za unapređivanje i podizanje kvalitete rada. Kurikulum promatramo kao otvorenu koncepciju predškolskog odgoja koja se stalno, na temelju kontinuiranog promatranja, praćenja, istraživanja i zajedničkog analiziranja provjerava, modificira i usavršava. U ovom procesu sudjeluju svi zaposleni, obitelj kao primarna socijalna sredina i šira zajednica u kojoj se ostvaruje rast, razvoj i učenje djece te se zajedničkim djelovanjem ostvaruje visoki kvalitete pružanja usluga za dobrobit djece.

1.1. SVRHA I VAŽNOST PREDŠKOLSKOG KURIKULUMA

Temeljna uloga predškolskoga odgoja i obrazovanja odnosi se na osiguravanje optimalnih uvjeta za uspješan odgoj, potpun i cjelovit razvoj svakog djeteta te doprinos kvaliteti njegova rasta, razvoja i učenja. Svrha je predškolskoga odgoja i obrazovanja, a samim time i Kurikuluma ovoga vrtića, osiguravanje uvjete za skladan razvoj djetetove osobnosti te unapređivanje djetetovih osobina koja se počinju formirati u ranoj i predškolskoj dobi. S tim u svezi, u vrtiću ćemo osiguravati jednake mogućnosti na kvalitetan odgoj i obrazovanje, podržavati i poticati cjeloviti razvoj individualnih sposobnosti svakoga djeteta te unapređivati osobine koje su neophodne za uspješno zadovoljavanje potreba i uživanje svojih prava te odgovornog ponašanja prema pravima drugih u zajednici.

U kontekstu ostvarivanja postavljenih ciljeva, što je osnovna intencija ovog Kurikuluma, je dizajniranje stimulativnog, zanimljivog, raznolikog i privlačnog okruženja koje će odgovarati potrebama i interesima djece te omogućavati brojne interakcije s osobama (djecom, odgojiteljima, roditeljima i drugim odraslim osobama) i predmetima. Posebna pažnja bit će usmjerena na kreiranje sigurnog i poticajnog okruženja za razvijanje svih djetetovih sposobnosti za učenje i njegovu samostalnost u učenju u kasnijem životu. Dobrobit djeteta i doprinos kvaliteti njegova života, rasta, razvoja svrha je djelovanja svih izravnih i neizravnih sudionika odgoja i obrazovanja.

Zajedničkom akcijom različitih sudionika odgoja (osobito roditelja, odgojitelja i zajednice) izgrađujemo odgojno-obrazovnu koncepciju koja zahtijeva međusobno razumijevanje i suradnju u procesu koji je određen načelima postupanja s djecom, strategijama učenja i poučavanja. Osnovni subjekti koncipiranja i ostvarivanja Kurikuluma su odgojitelji, djeca i roditelji čime se ostvaruju jedinstveno shvaćeni i prihvaćeni bitni ciljevi odgoja i obrazovanja u skladu s potrebama i individualnim razvojnim mogućnostima djeteta i ciljevima društva.

1.2. STRUKTURA PREDŠKOLSKOG KURIKULUMA VRTIĆA

Temeljna struktura predškolskoga kurikuluma vrtića podijeljena je na tri velika potpodručja u kojima dijete izgrađuje bogatiju i pregledniju sliku svijeta te stječe znanja, iskustva i kompetencije:

- **JA:** dijete stječe sliku o sebi (fizičko, socijalno i psihološko „ja“)
- **JA I DRUGI:** dijete stječe znanja, iskustva i kompetencije o osobinama ljudi, ljudskim aktivnostima i odnosima (obitelj, druga djeca, vrtić i šira društvena zajednica)
- **SVIJET OKO MENE:** dijete stječe znanja i iskustva o prirodnim predmetima i materijalima te proizvodima ljudi (materijalna i duhovna dobra, prirodno i šire društveno okruženje, kulturna baština, održivi razvoj)

U svakom potpodručju određuju se sadržaji koji povezuju pedagoške i psihološke dimenzije odgojno-obrazovnog procesa. Prema uvjetima, sadržajima i aktivnostima neposrednoga odgojno-obrazovnog rada ostvaruju se ciljevi kojima se potiče cjelokupni tjelesni, intelektualni, psihofizički, emocionalni, moralni i duhovni razvoj djeteta.

1.3. BITNE SASTAVNICE KURIKULUMA (NAČELA I VRIJEDNOSTI)

Bitne sastavnice Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje su načela i vrijednosti.

U skladu sa svrhom predškolskog odgoja i obrazovanja koju se želi postići (osiguranje uvjeta koji podržavaju i potiču cjelovit razvoj svih individualnih sposobnosti svakoga djeteta) i strukturom predškolskog kurikulumu, načelima se osigurava unutarnja usklađenost i ostvarivanje svih sastavnica kurikulumu predškolskog odgoja:

Tablica 1.3.1. Načela kurikulumu

Fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Osiguravanje uvjeta koji omogućavaju poštovanje prava svakog pojedinca u vrtiću i prilagodljivost odgojno-obrazovnog procesa potrebama, interesu, mogućnostima i strategijama učenja djeteta
Partnerstvo s roditeljima i širom zajednicom	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Obostrana spremnost ustanove i roditelja na aktivno sudjelovanje te zajedničko donošenje odluka vezanih za razvoj i učenje djeteta ▪ Senzibiliziranje lokalne i šire zajednice za potrebe ustanove
Kontinuitet u odgoju i obrazovanju	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suradnja među različitim razinama (podsustavima) odgoja i obrazovanja (obitelj, vrtić, škola) u cilju premošćivanja barijera pri prijelazu u sklopu podsustava
Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost za unapređivanje prakse	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Osnaživanje praktičara za promišljanje, istraživanje i unapređivanje odgojno-obrazovnog procesa i prakse kroz samorefleksiju i refleksivnu praksu

Temeljne vrijednosti predškolskog kurikulumu proizilaze iz obrazovne politike koja promiče cjelovit osobni razvoj djeteta, čuvanje i razvijanje nacionalne, duhovne i prirodne baštine RH za europski suživot, stvaranje društva znanja i vrijednosti koji će omogućiti napredak i održivi razvoj:

Tablica 1.3.2. Vrijednosti

Znanje	<ul style="list-style-type: none">▪ Znanje, obrazovanje i cjeloživotno učenje pokretači su razvoja svakog pojedinca i društva▪ Dijete stječe znanje oslanjajući se na svoje urođene potencijale istraživanja, otkrivanja, stjecanja kompetencija „učenja učenja“
Humanizam i tolerancija	<ul style="list-style-type: none">▪ Prihvatanje i poštovanje živog bića te ostvarivanje pravednosti kao životnog načela; poštovanje i prihvatanje različitosti djece▪ Poticanje razvoja osjetljivosti za druge (djecu, vršnjake, obitelj, druge ljude) i cjelokupno životno okruženje
Identitet	<ul style="list-style-type: none">▪ Izgradnja osobnog, kulturnog i nacionalnog identiteta djeteta▪ Poticanje razvoja samopoštovanja, pozitivne slike o sebi i izgrađivanje osjećaja sigurnosti u socijalnom okruženju
Odgovornost	<ul style="list-style-type: none">▪ Promicanje proaktivnog i konstruktivnog sudjelovanja u životu zajednice▪ Poticanje odgovornog ponašanja što pretpostavlja savjestan odnos između slobode izbora (aktivnosti, sadržaja, partnera za igru, prostora, načina oblikovanja aktivnosti) i odgovornosti (samoprocjena vlastitog djelovanja, mišljenja, učenja, komunikacije s drugima...)
Autonomija	<ul style="list-style-type: none">▪ Promicanje odgojno-obrazovnog procesa koji je usmjeren razvoju samostalnog mišljenja, odlučivanja i djelovanja▪ Poticanje na donošenje odluka, ostvarenje prava vršenje izbora te iznošenje i zastupanje vlastitog mišljenja
Kreativnost	<ul style="list-style-type: none">▪ Prepoznavanje, iniciranje i oblikovanje kreativnih aktivnosti te originalnih pristupa rješavanja problema▪ Poticanje na razvoj divergentnog mišljenja u svim vrstama aktivnosti

1.4. CILJEVI NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

Nacionalni okvirni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje usmjeren je na osiguranje dobrobiti za dijete te ostvarivanje ciljeva predškolskog odgoja i obrazovanja.

Osiguranje dobrobiti promatra se kroz multidimenzionalan, interaktivan, dinamičan i kontekstualan proces kojim se ostvaruje dobrobiti za cjelovit razvoj djeteta.

S tim u svezi, planiranje odgojno-obrazovnog procesa usmjereno je na promišljanje aspekata dobrobiti za dijete i načina na koji se one mogu ostvariti, a ne na postizanje parcijalnih ciljeva odnosno područja i sadržaja učenja.

Tablica 1.4.1. Ciljevi/Ostvarenje dobrobiti za dijete

<p>Osobna, emocionalna i tjelesna dobrobit</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razvoj motoričkih vještina ▪ usvajanje higijenskih, prehrambenih i navika kretanja kao preduvjeta zdravlja ▪ otvorenost prema svijetu oko sebe i prema novim iskustvima ▪ smirenost, samopoštovanje i samosvijest ▪ sposobnost privremene odgode zadovoljavanja potreba ▪ razvoj identiteta djeteta (osobnog i socijalnog) ▪ razvoj samostalnosti mišljenja i djelovanja, spremnost na donošenje odluka koje se odnose na aktivnosti ▪ procjenjivanje mogućih posljedica svojih akcija i razmatranje načina njihova ostvarenja ▪ samoiniciranje i samoorganiziranje vlastitih aktivnosti, inovativnost ▪ promišljanje i samoprocjena vlastitih aktivnosti i postignuća
<p>Obrazovna dobrobit</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uspješno funkcioniranje i razvijanje potencijala (spoznajnih, umjetničkih, motoričkih...) ▪ uključenost u aktivnosti (zaokupljenost) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ radoznalost, inicijativnost, kreativnost, stvaralački potencijal ▪ samopouzdanje u sebe, percepcija sebe kao osobe koja može i voli učiti ▪ otkrivanje radosti i korisnosti učenja ▪ stvaranje i zastupanje novih ideja, argumentirano iznošenje vlastitih načina razmišljanja, propitivanje vlastitih ideja i teorija ▪ identifikacija različitih izvora učenja i njihovu raznovrsnu primjenu ▪ idejna izrada i vođenje projekata (djetetovih i onih potaknutih od odgojitelja) ▪ osvještavanje procesa vlastitog učenja, upravljanje njime i postupno preuzimanje odgovornosti za taj proces ▪ samoprocjena djeteta u području učenja
<p>Socijalna dobrobit</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uspješno interpersonalno funkcioniranje i razvijanje socijalnih kompetencija 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razumijevanje i prihvaćanje drugih i njihovih različitosti ▪ usklađenost s obrascima, pravilima, normama i zahtjevima socijalne grupe/zajednice ▪ uspostavljanje, razvijanje, usklađivanje kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima, ▪ aktivno sudjelovanje, pregovaranje i konstruktivno rješavanje konfliktnih situacija ▪ etičnost, solidarnost i tolerancija u komunikaciji s drugima ▪ fleksibilnost i adaptabilnost: mogućnost prilagodbe novim promjenjivim situacijama i okolnostima ▪ osjećaj prihvaćenosti i pripadanja, percepcija sebe kao važnog dijela zajednice ▪ odgovorno ponašanje djeteta prema sebi i drugima

Važan cilj Nacionalnoga kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje je cjelovit razvoj, odgoj i učenje te razvoj ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje.

Kompetencije koje treba poticati i osnaživati temelje se na shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića te ih promatramo u kontekstu razvojnih mogućnosti i integrirane prirode učenja djeteta, a to su:

Tablica 1.4.2. Ciljevi/Ključne kompetencije

Komunikacija: materinski jezik	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osposobljavanje djeteta za pravilno usmeno izražavanje i bilježenje vlastitih misli, osjećaja, doživljaja i iskustava ▪ razvoj svijesti djeteta o utjecaju jezika na druge i potrebi uporabe jezika na pozitivan i društveno odgovoran način
Komunikacija: strani jezici	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omogućavanje djetetu upoznavanje, razumijevanje i smislenu uporabu stranoga jezika u nizu različitih aktivnosti i situacija (situacijsko učenje, igra, za dijete svrhovite aktivnosti, poticajni kontekst)
Matematika i prirodoslovlje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razvijanje i primjena matematičkoga mišljenja u rješavanju problema u različitim aktivnostima i svakidašnjim situacijama ▪ poticanje djeteta na postavljanja pitanja, istraživanje, otkrivanje i zaključivanje o zakonitostima svijeta prirode; primjena prirodoslovnoga znanja u svakidašnjem životu ▪ osiguranje primjerene potpore djetetu u zoni sljedećeg razvoja
Digitalna kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upoznavanje djeteta s informacijsko-komunikacijskom tehnologijom i mogućnostima njezine uporabe u različitim aktivnostima
Učiti kako učiti	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osposobljavanje djeteta za osvještavanje procesa vlastitog učenja te uključivanje djeteta u planiranje, stvaranje strategije, organiziranje i vrednovanje procesa vlastitog učenja
Socijalna i građanska	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poticanje djeteta na odgovorno ponašanje, pozitivan i tolerantan odnos prema drugima, međuljudsku i međukulturnu suradnju, uzajamno pomaganje i prihvaćanje različitosti; samopoštovanje, poštovanje drugih te osposobljavanje za učinkovito sudjelovanje u razvoju demokratskih odnosa
Inicijativnost i poduzetnost	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poticanje djeteta na izražavanje i ostvarivanje vlastitih ideja u različitim aktivnostima i projektima ▪ poticanje razvoja stvaralaštva, inovativnosti, samoiniciranje i samoorganiziranje (planiranje i vođenje vlastitih aktivnosti i projekata) i spremnost djeteta na preuzimanje rizika
Kulturna svijest i izražavanje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poticanje stvaralačkog izražavanja ideja, iskustva i emocija djeteta u svijetu umjetnosti ▪ razvoj svijesti djeteta o lokalnoj, nacionalnoj i europskoj kulturnoj baštini; razumijevanje kulturne i jezične raznolikosti

1.5. KULTURA VRTIĆA I ZNAČAJKE KURIKULUMA VRTIĆA

Implementaciju Nacionalnoga kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje u velikoj mjeri određuje kultura svakog vrtića, odnosno zajednice ljudi koja je prepoznatljiva po međuljudskim odnosima, razmišljanjima, radu, organizaciji, oblikovanju i podržavanju procesa učenja djece i odgojitelja.

Tablica 1.5.1. Kultura vrtića

Poticajno okruženje	<ul style="list-style-type: none">▪ pruža mogućnost različitih organizacija prostora te usmjeren promoviranju susreta, komunikacije i interakcije▪ multisenzoričan: potiče na istraživanje i angažiranje različitih senzoričkih modaliteta▪ ugodan, odražava različita obilježja sve djece i njihovih obitelji, kvalitetno strukturirane prostorne cjeline (centri aktivnosti/kutići)▪ bogatstvo i promišljenosti izbora materijala omogućuju razvoj neovisnosti i autonomije učenja, otkrivanje i rješavanje problema, postavljanje hipoteza, istraživanje, eksperimentiranje, konstruiranje znanja i razumijevanja▪ omogućuju interakcije s različitim sadržajima učenja, koje za dijete trebaju imati istraživački karakter
Socijalno okruženje	<ul style="list-style-type: none">▪ temelji se na međusobnom poštovanju i recipročnoj komunikaciji na svim razinama vrtića▪ doprinosi autonomiji i emancipaciji djece i odraslih na svim razinama odgojno-obrazovnoga procesa
▪ Demokratične osnove	<ul style="list-style-type: none">▪ demokratične osnove-postizanje na svim socijalnim razinama vrtića (dijete-odrasli, dijete-dijete/grupa djece, odrasli-odrasli)
▪ Suradnički i partnerski odnosi	<ul style="list-style-type: none">▪ uključuje mogućnosti suodlučivanja djece o pitanjima koja se odnose na njihovo življenje, odgoj i učenje u vrtiću
▪ Govorno-komunikacijski kontekst	<ul style="list-style-type: none">▪ osiguranje bogatstva interakcija djece s drugom djecom i odraslima▪ omogućuje raspravu i međusobnu razmjenu ideja i znanja, isprobavanje, provjeravanje i korigiranje vlastitih znanja i teorija djelovanja
Vođenje vrtića i u vrtiću	<ul style="list-style-type: none">▪ usklađenost s interesima uže i šire lokalne zajednice te načelima Nacionalnoga kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje▪ utemeljenost: humane vrijednosti i uvjerenja, civilizacijske tečevine te povijesna baština
▪ Vizija	<ul style="list-style-type: none">▪ izgradnja, ostvarivanje i nadograđivanje zajedničke vizije te podizanje kvalitete odgojno-obrazovne prakse sudjelovanjem svih uključenih u odgojno-obrazovni proces, u skladu sa svojim sposobnostima i ulogom
▪ Distribuirano vođenje	<ul style="list-style-type: none">▪ doprinos primjereno distribuirane moći: postizanje fleksibilnosti odgojno-obrazovnoga procesa, oslobađanje kreativnih i ostalih potencijala svakog pojedinca, očuvanje ljudskih potencijala

Kurikulum ranog i predškolskog odgoja treba obuhvaćati sva područja djetetova razvoja u jednoj cjelini kako bi odgovarao prirodi djeteta i njegovu podučavanju. Osnovne karakteristike suvremenog kurikuluma za rani i predškolski odgoj su:

Tablica 1.5.2. Značajke kurikuluma vrtića

Integrirani	<ul style="list-style-type: none"> ▪ strukturiranje aktivnosti u cilju poticanja cjelovitog razvoja, a ne prema izdvojenim metodičkim područjima ▪ stimulativno okruženje koje omogućuje slobodu izbora sadržaja vlastitih aktivnosti, partnera, istraživanja, učenja na smislen i svrhovit način za dijete, stjecanje različitog znanja (fizičkog, socijalnog, logičkog)
Razvojni	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uvažavanje i podupiranje interesa, mogućnosti i iskustava djeteta ▪ planiranje sadržaja učenja, aktivnosti i odgojno-obrazovnog procesa: razvojno, otvoreno, dinamično ▪ naglasak na oblikovanju uvjeta/situacija za učenje koje pogoduju određenim aktivnostima
Humanistički	<ul style="list-style-type: none"> ▪ polazište: dijete sa svim svojim potencijalima ▪ poticanje razvoja potencijala, samopoštovanja i osnaživanje identiteta ▪ poticanje samostalnog i kritičkog razmišljanja, prihvaćanje perspektive djeteta ▪ osiguravanje iskustva preuzimanja odgovornosti i prakticiranja odgovornog ponašanja (sloboda izbora, odgovornost, tolerancija, poštenje i pravda) ▪ izgrađivanje kvalitetnih interakcija u kojem dijete osjeća ugodu, zadovoljstvo i pripadanje
Konstruktivistički i sukonstruktivistički	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razvijanje individualiteta, identiteta, poticanje samoregulirajućeg učenja ▪ učenje: konstruiranje i sukonstruiranje znanja (konstrukcija učenja ovisi o prethodnom iskustvu i drugim individualnim posebnostima te načina interpretiranja određenog iskustva) ▪ znanje: nastaje u procesu zajedničke konstrukcije ili sukonstrukcije subjekata koji uče (sudioničko, proaktivno i suradničko učenje) te se temelji na promišljanju i kreiranju novog znanja (a ne memoriranju i repetaciji)

Planiranje kurikuluma temelji se na kvalitetnoj komunikaciji i profesionalnoj suradnji odgojitelja, kao i drugih stručnih djelatnika vrtića. S obzirom na karakteristike suvremenog kurikuluma predškolskog odgoja i obrazovanja, planiraju se kontekstualni uvjeti (okruženje) za provedbu različitih odgojno-obrazovnih aktivnosti i stjecanje raznovrsnih iskustava djece, a ne precizan tijek njihovih aktivnosti niti fragmentirani sadržaji učenja.

Tablica 1.5.3. Planiranje i oblikovanje kurikuluma vrtića

Planiranje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ okruženje za učenje poticajno za održavanje različitih odgojno-obrazovnih aktivnosti i stjecanje raznovrsnih iskustava djece
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Okruženje ▪ Praćenje i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ praćenje, promatranje i razumijevanje djece ▪ dokumentiranje i zajedničko interpretiranje aktivnosti djece

dokumentiranje

▪ Profesionalna suradnja

- kvalitetna komunikacija i profesionalna suradnja odgojitelja
- zajedničko promišljanje, realizacija i evaluacija odgojno-obrazovnoga procesa
- kvalitetna odgojno-obrazovna praksa je kolektivno, a ne individualno postignuće

1.6. NAŠA VIZIJA KURIKULUMA VRTIĆA

Kurikulum vrtića predstavlja implementaciju Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje u specifično okruženje u kojoj predškolska ustanova ostvaruje djelatnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Također, polazi od temeljnih postavki, novih paradigmi o djetetu i djetinjstvu te u tom smislu polazi od konkretnog djeteta i njegovih potreba, sposobnosti, interesa i mogućnosti te podupire i podržava njegov rast, razvoj i učenje.

Polazište od djeteta temelji se na dobrom razumijevanju: djeteta:

- razvojnih potreba i mogućnosti djeteta
- interesa djeteta
- postojećih znanja i razumijevanja
- profila inteligencije
- stilova i modaliteta učenja, kognitivne strategije
- komunikacije s drugima
- kreativnih i drugih potencijala

U cilju kreiranja odgojno-obrazovnog rada u najboljem interesu djeteta, kontinuirano promatramo njegov rast, razvoj i učenje. Na temelju dobrog poznavanja psihofizičkih karakteristika i razvojnih mogućnosti, potreba, sposobnosti i interesa podržavamo osobnost svakog djeteta, podupiremo individualne strategije, stilove i modalitete učenja te potičemo razvoj kompetencija primjerenih razvojnim mogućnostima djeteta. Pri tome, dijete promatramo kao kompetentno i aktivno u vlastitom učenju, rastu i razvoju.

Kao odgojno-obrazovna koncepcija, Kurikulum vrtića se razvija kroz sukonstrukciju i zajednički rad svih, a posebice pedagoških radnika te podrazumijeva ukupnost odgojno-obrazovnih interakcija u sklopu fizičkog i socijalnog okruženja vrtića, koja uključuje djecu i odrasle. U tom smislu Kurikulum vrtića je:

- otvoren za nadograđivanje postojećih znanja i unošenje promjena
- dinamičan i razvojan
- razvija se i mijenja na temelju učenja i istraživanja i
- rezultat je suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa

Uvažavajući suvremene spoznaje i praksu o načinima učenja djece predškolske dobi (aktivna, cjelovita i istraživačka priroda učenja) te osnovne značajke Kurikuluma (humanističko-razvojna koncepcija, konstrukcija i sukonstrukcija znanja, cjelovitost) pri izradi i razvijanju Kurikuluma vrtića planiraju se kontekstualni uvjeti (okruženje) te projiciraju aktivnosti za stjecanje raznovrsnih iskustava djece.

Sadržaji djetetova učenja nisu strogo propisani. Poučavanje se zamjenjuje učenjem činjenjem odnosno izravnim stjecanjem iskustva. Sam proces učenja odvija se kroz interakciju s odraslima, djecom i stvarima u prostoru u kojem djeca borave. Na taj način, učenje i cjelovit razvoj djeteta snažno je pod utjecajem socijalnog i kulturnog konteksta u širem i užem okruženju. Na temelju praćenja i podržavanja interesa i inicijativa djece kreira se okruženje za učenje koje je otvoreno, privlačno te obogaćeno sadržajima koji doprinose razumijevanju sebe i svijeta oko sebe te stvara uvjete za nova učenja.

Sukladno svojim interesima, potrebama i mogućnostima, dijete slobodno bira sadržaje i partnere svojih aktivnosti te istražuje i uči na način koji je njemu svrhovit. Djeca uče aktivno, sudjelujući, čineći i surađujući s drugima. Konstruiranje znanja je socijalni proces koji se odvija u suradnji s drugima te je posvećeno konstrukciji i sukonstrukciji značenja umjesto suhoparnoj reprodukciji.

Zadatak vrtića je poticati procese osposobljavanja djece za snalaženje u sadašnjosti i u budućnosti. Veću vrijednost imaju odgojno-obrazovna djelovanja koja djeci omogućavaju „učenje učenja“, a ne učenje određenih sadržaja (poučavanje i repetitivno učenje).

Tablica 1.6.1. Značajke kurikuluma vrtića

Dijete	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sigurno, sretno, zdravo, kompetentno i samopouzđano ▪ osposobljenost za preuzimanje inicijative i zauzimanja za sebe ▪ samostalnost u obavljanju aktivnosti (samostalnost djetetova djelovanja, mišljenja i odlučivanja) ▪ usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžaba kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore ▪ sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.) ▪ uspostavljanje kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima (sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje sukoba, razumijevanje i poštivanje različitosti među ljudima) ▪ istraživanje i razvijanje kompetencija ▪ stjecanje i razvoj vještina učenja (povezivanja sadržaja, logičkoga
---------------	--

	<p>mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uključivanje djeteta u planiranje i organiziranje procesa učenja te poticanje na stvaranje strategije vlastitog učenja ▪ poticanje na uporabu različitih medija ▪ poticanje aktivnosti koje se oslanjaju na kreativno stvaranje te promišljanje o novim perspektivama i mogućnostima izražavanja ▪ sposobnost razumijevanja i uvažavanja potreba drugih te odgovorno ponašanje prema sebi i prema drugima ▪ osiguravanje kvalitetne prilagodbe trenutačnom okruženju, mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima ▪ sposobnost odgovornoga ponašanja u okruženju (prirodnom i materijalnom) ▪ življenje i učenje prava djeteta ▪ dobrobit i radost svakog djeteta
<p>Dijete kao aktivni građanin zajednice</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osiguravanje demokratskog življenja, aktivno sudjelovanje i suodlučivanje te pluralizam ▪ ostvarenje prava zajamčenih Konvencijom o pravima djeteta ▪ osposobljavanje za razumijevanje svojih prava, obveza i odgovornosti te prava, obveza i odgovornosti drugih ▪ uvažavanje osobnost svakog djeteta, razvijanje samopoštovanja i pozitivne slike o sebi ▪ stvaranje temelja za interkulturalne veze i interkulturalnu komunikaciju ▪ očuvanje i razvoj osobnog, nacionalnog i kulturnog identiteta te razvijanje pozitivnih stavova prema jeziku i kulturi pripadnika većinskog, hrvatskog naroda i drugih naroda i nacionalnosti ▪ uspostavljanje i održavanje kvalitetnih odnosa s djecom i odraslima (odgovorno ponašanje, pozitivan i tolerantan odnos prema drugima) ▪ poticanje djece na iznošenje svojih ideja i sudjelovanje u donošenju odluka koje se odnose na njihov odgoj i učenje ▪ omogućavanje usklađenosti ponašanja s obrascima, pravilima, normama i zahtjevima socijalne grupe i zajednice ▪ osposobljavanje za demokratski dijalog s ostalim sudionicima procesa (aktivno sudjelovanje, dijalog, argumentiranje, pregovaranje i konstruktivno rješavanje konfliktnih situacija) ▪ osiguravanje slobode i poticanje razvoja odgovornosti svih sudionika u odgojno-obrazovnom procesu ▪ osposobljavanje djeteta za samoprocjenu i samodisciplinu ▪ poticanje na aktivno sudjelovanje u raspravama tj. slobodno iznošenje različitih stajališta ▪ osnaživanje inicijativa djece i njihove poduzetnosti ▪ poticanje na osmišljavanje, iniciranje i organiziranje vlastitih aktivnosti i (su)upravljanje razvojem tih aktivnosti
<p>Roditelji i zajednica</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podrška obitelji u području kvalitetne afirmativne roditeljske uloge ▪ usklađeno međusobno partnersko djelovanje vrtić – obitelji ▪ zadovoljstvo roditelja ▪ uvažavanje i podržavanje prepletenih i recipročnih odnosa različitih socijalnih subjekata

<p>Okruženje</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Prostorno ▪ Materijalno ▪ Vremensko ▪ Socijalno 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizacija prostora koji je funkcionalan te usmjeren na komunikaciju i interakciju s prostorom, materijalima, drugom djecom i odraslima ▪ omogućava distanciranje djeteta iz grupnih zbivanja i pravo na privatnost ▪ bogata ponuda raznovrsnih, razvojno primjerenih i stalno dostupnih materijala koji potiču aktivnu konstrukciju znanja te stjecanje raznovrsnih iskustava, znanja i razumijevanja ▪ osiguranje sigurnosti okruženja te održavanje estetike i funkcionalnosti ▪ fleksibilan dnevni ritam koji se temelji na prepoznavanju i uvažavanju djetetovih potreba ▪ stvaranje inkluzivnog okruženja tj. uvažavanje i prihvaćanje različitosti ▪ međusobno poštovanje i ostvarivanje partnerskih odnosa i recipročne komunikacije na svim razinama vrtića i odgojno-obrazovnog procesa (dijete-odrasli, dijete-dijete, odrasli-odrasli) ▪ poticanje na samoprocjenu tj. uspostavljanje uzročno-posljedične veze između vlastitih izbora i ponašanja ▪ razvijanje osjećaja prihvaćanja i pripadnosti ▪ percepcija sebe kao važnog člana zajednice koji ima priliku i mogućnost pružanja doprinosa zajednici ▪ preuzimanje osobne i zajedničke odgovornosti za tijek i ishode odgoja i obrazovanja
<p>Ozračje</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ model usklađenog življenja koji poštuje prava djeteta u skladu s humanim vrijednostima (sloboda, odgovornost, tolerancija, poštenje i pravda) ▪ vrtić kao mjesto ugone, zadovoljstva, pripadanja i kvalitetnih odnosa ▪ poticanje razvoja potencijala i kompetencija djeteta te svih oblika učenja ▪ osnaživanje zaštitnih mehanizama i umanjivanje rizičnih čimbenika ▪ prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva
<p>Odgojitelji</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poticanje profesionalnih i kreativnih potencijala odgojitelja ▪ doprinos ostvarivanju zajedničke vizije ustanove u skladu sa svojim sposobnostima, otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse, osnaživanje osobnih i profesionalnih kompetencija za primjereno i funkcionalno djelovanje u odnosu sa suradnicima, djetetom, obiteljima, zajednicom ▪ osnaživanje i osposobljavanje za istraživanje i aktivno promišljanje vlastite odgojno-obrazovne prakse te razvijanje refleksivne prakse ▪ razvijanje kvalitete vrtića i odgojno-obrazovnog procesa (organizacija fizičkog i socijalnog okruženja) ▪ razvijanje osobne odgovornosti za cjelovito djelovanje na dijete u svim interakcijama (pružanje podrške, pomoći, informacija, povratnih informacija, dogovaranje) ▪ razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu, proklamiranje humanih vrijednosti
<p>Ostali radnici</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poticanje profesionalnih i kreativnih potencijala svakog pojedinca ▪ doprinos ostvarivanju zajedničke vizije ustanove u skladu sa svojim sposobnostima i ulogom u ustanovi ▪ otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse ▪ razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu / poslove, na dobrobit djeteta i na cjelokupan rad i ozračje vrtića

1.7. KURIKULUM VRIĆA

Vrtićkim Kurikulumom utvrđen je okvirni plan i program rada kroz programe ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Vrtić ostvaruje i provodi redovite cjelovite programe različitih trajanja, obvezni program predškole, programe s djecom s teškoćama u razvoju, program ranog učenja stranog, engleskog jezika te programe rada s roditeljima. Pri izradi kurikuluma stavljen je naglasak na specifičnosti vrtića i sredine u kojoj vrtić djeluje.

U cilju zadovoljavanja iskazanih potreba i interesa roditelja u ostvarivanju prava na odgoj i obrazovanje djece pripadnika etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina, odgojno-obrazovni rad Vrtić izvodi na srpskom jeziku uz obvezno učenje hrvatskog jezika. Aktivnosti na hrvatskom jeziku provode se svakodnevno u trajanju dva sata (za 10-satni program boravka), odnosno 1/5 trajanja dnevnog programa. U svezi, ostvarivanja prava na odgoj i obrazovanje na materinskom jeziku i pismu, osnovna specifičnost odgojno-obrazovnog rada je učenje i njegovanje materinskog srpskog jezika te inkorporiranje sadržaja rada na očuvanju nacionalnog i kulturnog identiteta djece pripadnika srpske nacionalne zajednice.

Osnovna polazišta u radu koncipirana su u cilju poticanja cjelovitog razvoja djeteta (razvoj tjelesnih, emocionalnih, socijalnih i spoznajnih potencijala, poticanje komunikacijskih vještina i raznovrsnih oblika izražavanja i stvaralaštva te razvoj kompetencija). U skladu s postavljenim ciljem, pri organiziranju provedbe programa, posebna pozornost bit će usmjerena na stvaranje poticajnog materijalnog i socijalnog okruženja koje će omogućavati zadovoljavanje djetetovih potreba za sigurnošću, pripadnošću, ljubavlju, samopoštovanjem i poštovanjem drugih osoba, potreba za samoostvarenjem osobnih potencijala, za zabavom (igra, smijeh, razonoda), slobodom i moći/važnošću čime će se doprinositi zdravom socio-emocionalnom razvoju.

Polazne osnove u oblikovanju programa temeljimo na elementima humanističko-razvojne koncepcije, primjeni demokratskih načela u odgoju predškolske djece, spoznaji o aktivnoj i kreativnoj prirodi djeteta te spoznaji o važnosti pozitivnog emocionalnog ozračja (prisnost, sloboda komuniciranja, trajnost veza s djecom i odraslima) za daljnji razvoj i učenje djeteta.

Također ćemo u skladu s Konvencijom o pravima djeteta i Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje osiguravati provedbu dječjih prava (prava preživljavanja, razvojna prava, zaštitna prava, prava sudjelovanja) te poticati i unapređivati razvoj ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje: komunikaciju na materinskom jeziku i na stranim jezicima, matematičku kompetenciju i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji, digitalnu kompetenciju, učiti kako učiti, socijalne i građanske kompetencije, inicijativnost i poduzetnost, kulturnu svijest i izražavanje.

Bitne sastavnice predloženog kurikuluma, koje služe kao orijentacija pri planiranju, pripremanju, izvođenju i vrednovanju rada, usklađuju se s općim načelima prema Konvenciji o pravima djeteta i drugim načelima (načela nediskriminacije, dobrobiti i aktivnog sudjelovanja djeteta u svim pitanjima koja utječu na njegov život, sloboda izražavanja i mišljenja, načela dobne i individualne primjerenosti, svrhovitosti, aktivnosti, socijalizacije, individualizacije, dosljednosti, cjelovitosti i integriteta, praćenja i poticanja razvoja djeteta, usklađenosti s potrebama djeteta i roditelja te uspostavljanja partnerskih odnosa predškolske ustanove s roditeljima i širom zajednicom).

Bitne pretpostavke ostvarivanju ciljeva postavljenih u kurikulumu su:

- podizanje stručnih kompetencija odgojitelja i ostalih radnika
- kvalitetna suradnja na relaciji roditelji-vrtić
- prepoznatljivost i podrška lokalne zajednice

Prioritetna područja unapređenja u ovoj pedagoškoj godini su:

- kurikulum i odgojno-obrazovni proces
- suradnja s roditeljima
- praćenje, dokumentiranje i vrednovanje rada

Sukladno razvojnom planu ustanove postavljeni su slijedeći razvojni ciljevi:

- povećanje planiranja temeljenog na praćenju i prepoznavanju individualnih kompetencija djeteta/djece
- osnaživanje timskog rada
- unapređivanje oblika rada s roditeljima

2. PROGRAMI

U sklopu svoje djelatnosti vrtić će ostvarivati programe za koje ima suglasnost Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske stručno mišljenje AZOO:

Tablica 2.1. Verificirani programi u organizaciji DV Vukovar II

Naziv programa	Suglasnost MZO RH	Namjena
Program odgojno-obrazovnog rada DV Vukovar II	KLASA:601-01/97-01/380 URBROJ: 532-02-01/3-98-1	▪ djeca od navršene prve godine do polaska u školu
Program predškole u organizaciji DV Vukovar II	KLASA:601-02/14-02/00006 URBROJ: 533-25-15-0004	▪ djeca u godine pred polazak u osnovnu školu

Tablica 2.2. Kraći programi

Naziv programa	Stručno mišljenje AZOO	Organizator	Ciljna grupa
<i>Kraći program ranog učenja engleskog jezika za djecu predškolske dobi</i>	KLASA:601-02/16-03/00405 URBROJ: 533-25-16-0005	▪ Udruga za rano učenje Lingapanga, Vukovar	▪ djeca od navršene pete godine života do polaska u školu
<i>Kraći sportski program „Vukovarski sportski vrtić“</i>	KLASA:602-01/17-01/0115 URBROJ: 561-04/13-17-2	▪ UDRUGA KINEZILOGA GRADA VUKOVARA	▪ djeca od 4 do 10 godina

Ovisno o potrebama i interesima djece i roditelja/skrbnika, a u skladu s Pravilnikom o upisu djece i ostvarivanju prava i obveza korisnika usluga programa predškolskih ustanova Grada Vukovara („Službeni vjesnik“ Grada Vukovara br. 7/00), s obzirom na vrstu i trajanje programa, provodit ćemo slijedeće programe predškolskog odgoja:

- Cjelodnevni 10-satni program jaslica i vrtića
- Poludnevni 6-satni boravak za djecu od tri do polaska u školu (s ručkom)
- Poludnevni 6-satni boravak za djecu od tri do polaska u školu (bez ručka)
- Program Predškole
- Kraći program: ranog učenje engleskog jezika i kraći sportski program-prema interesu djece i roditelja.

2.1. REDOVITI PROGRAMI

Programi i organizacija rada u n Vrtiću temelje se na razvojno-primjerenom kurikulumu usmjerenom na dijete i humanističkoj koncepciji razvoja predškolskog odgoja. Središte i polazište rada jesu potrebe i interesi naše djece, roditelja i lokalne zajednice. U planiranju aktivnosti vodimo se načelima individualizma, nepristranosti i interdisciplinarnosti.

Odgojno-obrazovna koncepcija rada Vrtića temelji se na stvaranju uvjeta za zadovoljavanje razvojnih potreba djeteta, pružanju podrške djetetu u izražavanju želja, potreba i interesa, fleksibilno postavljenoj organizaciji vremena, prostora i odgojno-obrazovnog rada (slobodan izbor sadržaja rada, aktivnosti i materijala), te stvaranju okruženja za stjecanje izravnih iskustava.

Odgojno-obrazovni rad temelji se na humanističko-razvojnoj koncepciji i holističkom pristupu u razvoju djeteta, prema Prijedlogu koncepcije predškolskog odgoja, Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja predškolske djece, Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj, Kurikulumu Vrtića, Konvenciji o dječjim pravima, te suvremenim spoznajama novije hrvatske teorije i prakse predškolskog odgoja.

Bitne odrednice na unapređivanju programa koje odgojitelji unose u organizacijska rješenja vrtića su:

Tablica 2.1.1. Programska i organizacijska rješenja

Polazne osnove u radu	Bitne zadaće na unapređenju rada
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Razvojno-primjereni Kurikulum ▪ Usmjerenost na dijete ▪ Humanistička koncepcija razvoja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ strukturirano okruženje i poticajna bogata materijalna sredina koja doprinosi razvoju dječjeg učenja, kreativnosti i stvaralaštva ▪ poznavanje zakonitosti rasta i razvoja djeteta kao preduvjeta planiranja odgojno-obrazovnog rada ▪ učenje je interaktivan proces koji uključuje djecu, odrasle, kao i čitavo društveno okruženje ▪ poticanje partnerskog odnosa sa roditeljima u ostvarivanju optimalnog razvoja djeteta ▪ poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanje prava sve djece (poticati uključivanje i socijalizaciju djece s teškoćama u razvoju u život i rad ustanove) ▪ kontinuirano stručno usavršavanje-stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za primjenu suvremenih oblika rada s djecom predškolske dobi
<p>Organizacijska rješenja</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ planiranje prostora i aktivnosti utemeljenih na procjenjivanju i praćenju razvoja djeteta ▪ formiranje, dopunjavanje i poticajno oblikovanje prostora kao preduvjeta slobodnog djetetovog izbora aktivnosti (kutići/ centri aktivnosti) ▪ unapređivanje različitih oblika suradnje s roditeljima i njihovo uključivanje u odgojno-obrazovni proces ▪ živjeti i učiti prava djeteta, demokratskih vrijednosti i pluralizma

Prostorni, tehnički i materijalni uvjeti rada u najvećoj mogućoj mjeri su usklađeni su s potrebama djece te osim soba dnevnih boravaka i pripadajućih sanitarnih prostora, raspolažu dvoranom za tjelesni odgoj, otkrivenim i natkrivenim terasama, opremljenim dvorištima za igru, uređenim povrtnjacima i cvjetnjacima.

Organizacija prostorno-materijalnog okruženja u našem vrtiću organizirana je po centrima/kutićima aktivnosti oformljenim u sobama dnevnih boravaka i drugim prostorima vrtića (centri: likovnog izražavanja i stvaranja, istraživanja, građenja i prostornog oblikovanja, manipulativni, društvenih igara, dramskih, obiteljskih igara, početnog čitanja i

pisanja, senzomotorički, svjetlosti te povremeni centri za simboličke igre: „mali liječnik“, „frizerski centar“, centar kuhanja, „Naša mala knjižnica“, mehanički i stolarski centar i drugi centri prema aktualnom interesu djece).

Ovako organizirano i uređeno prostorno-materijalno okruženje omogućuje kvalitetno provođenje odgojno- obrazovnog rada s djecom, različite individualne i skupne aktivnosti, igru, slobodno kretanje, objedovanje i spavanje (odmor). Brojni centri aktivnosti kontinuirano se mijenjaju i prilagođavaju prema konkretnim potrebama i aktualnim interesima djece određene odgojne skupine. Također, u svakoj sobi dnevnog boravka postoje i centri za osamu, u okviru kojih se djeca mogu izdvojiti i odmoriti ukoliko im je to potrebno.

Oprema i namještaj su funkcionalni, vedrih boja, estetskog izgleda i primjereni dječjoj dobi i potrebama. Materijali i sredstva koji se nude djeci, razvojno su primjereni te potiču njihovo kreativno izražavanje. Izrađeni su u skladu s dječjim potrebama, željama i interesima, a također pružaju mogućnost razvijanja novih interesa i sposobnosti te potiču razvoj cjelovite ličnosti djeteta. Okruženje za učenje djeci pruža brojne mogućnosti za igru, istraživanje te samostalno aktivno učenje i stjecanje iskustva.

Skupine dijelimo prema kronološkoj dobi djeteta u jasličke skupine (od jedne do tri godine života) i vrtičke skupne (djeca od tri godine do polaska u školu). Sve naše skupine su dobno mješovite, što omogućuje kvalitetnu socijalnu interakciju i suradničko učenje djece različite dobi.

Ciljevi redovitih programa su stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova rasta, razvoja i učenja kroz igru i raznovrsne aktivnosti, komunikaciju, interakciju s prostorom i s djecom/odraslima uz partnerski odnos s roditeljima. U skladu s ostvarivanjem prava djece i uvažavanja različitosti, u naše programe uključena su i djeca s razvojnim teškoćama. Rad se ostvaruje kroz individualizirane programe usmjerene na dijete, njegove potrebe, interese i potencijale.

Tablica 2.1.2. Redoviti programi

Ciljevi	<ul style="list-style-type: none">▪ poticanje cjelovitog psihofizičkog razvoja djeteta▪ stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti▪ zadovoljavanje specifičnih komunikacijskih, razvojnih i obrazovnih potreba djeteta▪ osmišljavanje aktivnosti u kojima će dijete moći iskazivati svoje potencijale▪ stvaranje kreativnog ozračja (raznovrsni materijali za učenje, istraživanje i kreativno stvaranje)▪ usvajanje vještina potrebnih za zadovoljavajuće funkcioniranje u socijalnom okruženju adekvatno razvojnim mogućnostima i kasnijoj budućnosti
----------------	---

Namjena	<ul style="list-style-type: none"> ▪ djeca od navršene prve godine života do polaska u školu
Način realizacije	<ul style="list-style-type: none"> ▪ primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama ▪ integrirani i razvojni kurikulum ▪ prilagodba (ciljevi, zadaće, aktivnosti) ▪ poticajno materijalno okruženje koje potiče dijete na igru, istraživanja stjecanje znanja, vještina i navika ▪ paralelno odvijanje mnoštva aktivnosti djece
Aspekti razvoja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tjelesni razvoj, rast i očuvanje zdravlja (ciljevi, zadaće, aktivnosti) ▪ socio-emocionalni razvoj (ciljevi, zadaće, aktivnosti) ▪ spoznajni razvoj (ciljevi, zadaće, aktivnosti) ▪ govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo (ciljevi, zadaće, aktivnosti)
Zadaće	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razvijanje spoznajnih kapaciteta u skladu s razvojnim potrebama, mogućnostima i sposobnostima djeteta ▪ razvijanje komunikacijskih vještina potrebnih za nove oblike učenja, stvaralačko izražavanje vlastitih ideja i poticanje kreativnosti u svim aktivnostima, područjima učenja i komunikacije ▪ osnaživanje razvoja ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje (komunikacije na materinskom i stranom jeziku, matematičke, digitalne, socijalne i građanske i kompetencije u prirodoslovlju, učiti kako učiti, inicijativnost i poduzetnost, kulturnu svijest i izražavanje), ▪ razvijanje svijesti o značaju zaštite i očuvanju prirodne i socijalne sredine ▪ poticanje razvoja motoričkih sposobnosti i spretnosti ▪ aktivno upoznavanje svijeta oko sebe, drugih ljudi i samog sebe, razvoj sposobnosti i osobina ličnosti, stjecanje novih oblika učenja, i ponašanja
Obilježja programa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dobno mješovite odgojne skupine (poticajna socijalna sredina za interakcije i suradničko učenje djece različite dobi) ▪ ostvaruju se u suradnji djece i odraslih: suradnja među djecom, suradnja između skupina, odraslima, obitelji i lokalnom zajednicom ▪ neposredno učenje kroz stjecanje izravnih iskustava i znanja kroz istraživanje okruženja, posjete, susrete i izlete ▪ individualizirani pristup ▪ stvaranje uvjeta za igru i samoorganizirajuće aktivnosti ▪ predlaganje novih mogućnosti za igru, stvaranje, promatranje, otkrivanje, traženje i učenje novih rješenja ▪ praćenje i dokumentiranje procesa učenja djece i njihovih postignuća
Nositelji programa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ educirani i kompetentni odgojitelji s potrebnim kvalifikacijama, stručni suradnik-pedagog te ravnateljica ▪ podržavajući, zainteresiran i nedirektivni stav odgojitelja ▪ refleksije s djecom i stručnjacima
Vremenik programa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pedagoška godina od 1. rujna 2018. do 31. kolovoza 2019.

Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vrtić radi u okviru petodnevnog radnog tjedna (od ponedjeljka do petka) ▪ radno vrijeme vrtića od 6.30-16.30 sati (prema potrebama roditelja moguće je radno vrijeme vrtića postaviti fleksibilno) ▪ tijekom ljetnih praznika (srpanj i kolovoz) organizirano „dežurstvo“ u objektima za potrebe roditelja i djece <ul style="list-style-type: none"> ▪ prostorno, materijalno, socijalno i vremensko okruženje zadovoljava potrebe i interese roditelja i djece te omogućuje igru i samoorganizirajuće aktivnosti djeteta/djece ▪ slobodno cirkuliranje djece i biranje prostora za igru ▪ vrijeme preklapanja radnog vremena odgojitelja iskorišteno za rad u manjim grupama te korištenje međuprostora i zajedničkih prostora ▪ doprinos cjelokupnom psihofizičkom razvoju djeteta ▪ doprinos razvoju zdravih navika i stilova života ▪ savladani razvojni zadaci i usvojene kompetencije prema mogućnostima i sposobnostima djeteta ▪ praćenje, dokumentiranje i vrednovanje procesa učenja djece i njihovih postignuća ▪ suradnički dijalog među sudionicima odgojno-obrazovnog procesa ▪ doprinos zajednica učenja na unapređivanju prostorno-materijalnog okruženja ▪ posredno: doprinos kvaliteti života djeteta u obitelji
----------------------------	--

2.1.3. Programi obogaćivanja rada

Programi	Sadržaji/Aktivnosti
Kraći izvannastavni programi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kraći programi (učenja stranog jezika, sportska igraonica, glazbeni, plesni i drugi programi i igraonice), za čiju provedbu organizatori imaju verificirane programe od strane MZO RH i preporuke Agencije za odgoj i obrazovanje.
Njegovanje jezika, očuvanja kulturne baštine i tradicijskih običaja srpske nacionalne manjine	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integracija sadržaja (jezik, materijalna i nematerijalna baština, tradicija, običaji, duhovna vjerovanja, kultura, umjetnost i drugi aspekti) u odgojno-obrazovni rad, ▪ Realizacija kroz raznovrsne aktivnosti i oblike rada: sklopovi aktivnosti, teme, projekti, integrirani dani, izleti, posjete, susreti, festivali, manifestacije.
Razvijanje komunikacijskih vještina na hrvatskom jeziku te upoznavanju tradicije i kulture hrvatskog naroda	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integracija sadržaja (jezik, materijalna i nematerijalna baština, tradicija, običaji, duhovna vjerovanja, kultura, umjetnost i drugi aspekti) u odgojno-obrazovni rad, ▪ Realizacija kroz raznovrsne aktivnosti i oblike rada: sklopovi aktivnosti, teme, projekti, integrirani dani, izleti, posjete, susreti, festivali, manifestacije.
Preventivni i zaštitni programi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sigurnosno-zaštitni i preventivni program s protokolima postupanja u rizičnim situacijama, u cilju senzibiliziranja roditelja, djece i svih radnika Vrtića za sigurnost djece i

	<p>sprječavanje pojavnih oblika nasilja radi pružanja pomoći djetetu,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ „Preventivni program u dentalnoj medicini “ za djecu i roditelje u cilju zaštite oralnog zdravlja djece u dobi od tri godine do polaska u školu, ▪ Program prevencije zlostavljanja djece: CAP program, ▪ Sigurnost u prometu. ▪ Povremeni prigodni programi za djecu koja ne pohađaju Vrtić.
Otvorena vrata Vrtića	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Povremeni prigodni programi za članove obitelji: posjete Vrtić-članovi obitelji, priredbe, svečanosti, izleti i drugo, ▪ Prigode: Dječji tjedan, Božićni i Uskršnji blagdani, Dan majki, Dan očeva i druge prigode.
Sportsko rekreacijski programi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Povremeni prigodni programi i aktivnosti za poticanje cjelovitog razvoja , a posebice razvoja motoričkih sposobnosti djece i zadovoljavanje dječje potrebe za kretanjem: ▪ Program „Privikavanje na vodu“, koji će se ostvarivati u suradnji s Plivalištem Vukovar-Sportski objekti Vukovar, ▪ Sportske manifestacije: Hrvatski olimpijski dan, Olimpijski festival dječjih vrtića Grada Vukovara, Dječja olimpijada 2019.,u organizaciji Vijeće srpske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije, ▪ Klizanje, rekreacijsko jahanje, izleti .
Suradnja s vrtićima: lokalno, šire okruženje, prekogranična i međunarodna suradnja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Posjete i susreti djece i odgojno-obrazovnih radnika; stručni skupovi, ▪ Sudjelovanje na manifestacijama, festivalima i događanjima za djecu i stručne radnike na razini Grada (Dan Grada, Maškare, Sveti Nikola, Kulturno-duhovna manifestacija „Brankovi dani“ i drugo), ▪ Prekogranična suradnja: „Mališani u Beogradu“ „„12. Kolonija dječjeg prijateljstva“.
Sudjelovanje u programima i projektima	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sudjelovanje u projektima kroz partnerstva u provedbi, ▪ Sudjelovanje na otvorenim natječajima za dodjelu bespovratnih sredstava.
Programi za roditelje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program radionica za podršku roditeljstvu „Rastimo zajedno“, interaktivne radionice za roditelje djece u godini pred polazak u školu, kreativne radionice, ▪ Informativno-edukacijski sastanak o provedbi CAP programa, tematska i prigodna predavanja.

2.3. PROGRAM PREDŠKOLE

Ciljevi programa predškole su osiguravanje okruženja u kojem će djeca razvijati svoje potencijale, zadovoljiti svoje aktualne interese i time steći znanja, vještine i navike koje će omogućiti uspješnu prilagodbu novim školskim uvjetima života.

Tablica 2.3.1. Predškola

Ciljevi predškole	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pružanje podrške i poticanje cjelovitog razvoja (tjelesnog, kognitivnog, društvenog, moralnog i duhovnog razvoja) ▪ doprinos stjecanju iskustava i spoznaja, izgrađivanje i razvijanje osobnosti, kompetencija, vještina i navika potrebnih za polazak u školu, dalje školovanje i život ▪ neposredni cilj: doprinos zrelosti/ gotovosti za život i rad u školi
Namjena	<ul style="list-style-type: none"> ▪ djeca u godini pred polazak u školu ▪ djeca polaznici redovitih programa Vrtića te djeca koja nisu polaznici redovitih programa
Način realizacije	<ul style="list-style-type: none"> ▪ primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama ▪ integrirani i razvojni kurikulum ▪ prilagodba (ciljevi, zadaće, aktivnosti) ▪ poticajno materijalno okruženje koje potiče dijete na igru, istraživanja stjecanje znanja, vještina i navika ▪ paralelno odvijanje mnoštva aktivnosti ▪ prostor: Dječji vrtić „Radost“ i Dječji vrtić „Borovo“
Aspekti razvoja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tjelesni razvoj, rast i očuvanje zdravlja (ciljevi, zadaće, aktivnosti) ▪ socio-emocionalni razvoj (ciljevi, zadaće, aktivnosti) ▪ spoznajni razvoj (ciljevi, zadaće, aktivnosti) ▪ govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo (ciljevi, zadaće, aktivnosti)
Zadaće predškole	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razvijanje pozitivne slike o sebi i samopouzdanja te razvijanje osjećaja povjerenja u druge ▪ poticanje samostalnosti, individualnosti, radoznalosti, odgovornosti ▪ razvijanje socijalnih kompetencija u skladu s vrijednostima demokratski uređenog društva (humanizam i tolerancija na različitost te nenasilno rješavanje sukoba) ▪ razvijanje emocionalne inteligencije (sposobnost opažanja i praćenja vlastitih i tuđih emocionalnih reakcija, razumijevanje i upravljanje emocijama, donošenja odluka) ▪ razvijanje spoznajnih kapaciteta u skladu s razvojnim potrebama, mogućnostima i sposobnostima djeteta ▪ razvijanje komunikacijskih vještina potrebnih za nove oblike učenja, stvaralačko izražavanje vlastitih ideja i poticanje kreativnosti u svim aktivnostima, područjima učenja i komunikacije ▪ osnaživanje razvoja ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje

	<p>(komunikacije na materinskom i stranom jeziku, matematičke, digitalne, socijalne i građanske kompetencije i osnovne kompetencije u prirodoslovlju, učiti kako učiti, inicijativnost i poduzetnost, kulturnu svijest i izražavanje)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ razvijanje svijesti o značaju zaštite i očuvanju prirodne i socijalne sredine ▪ poticanje razvoja motoričkih sposobnosti i spretnosti ▪ aktivno upoznavanje svijeta oko sebe, drugih ljudi i samog sebe, razvoj sposobnosti i osobina ličnosti, stjecanje novih oblika učenja, i ponašanja
Obilježja programa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama ▪ posebna pozornost se pridaje poticajnoj organizaciji socio-pedagoškog konteksta u kojem treba osmisliti, ponuditi izbor različitih aktivnosti i igara ▪ suradnja među djecom, suradnja između skupina, odraslima, obitelji i lokalnom zajednicom ▪ neposredno učenje kroz stjecanje izravnih iskustava i znanja kroz istraživanje okruženja, posjete, susrete i izlete ▪ individualizirani pristup ▪ stvaranje uvjeta za igru i samoorganizirajuće aktivnosti ▪ predlaganje novih mogućnosti za igru, stvaranje, promatranje, otkrivanje, traženje i učenje novih rješenja ▪ praćenje i dokumentiranje procesa učenja djece i njihovih postignuća
Nositelji programa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ odgojiteljice u stalnom radnom odnosu: <ul style="list-style-type: none"> a) realizacija aktivnosti na srpskom jeziku b) realizacija aktivnosti na hrvatskom jeziku
Praćenje i vrednovanje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vrednovanje odgojno-obrazovnog rada (tjedno, mjesečno, tromjesečno, po završetku programa), ▪ Izvori: Knjiga pedagoške dokumentacije odgojne skupine, drugi izvori (evidencija suradnje s roditeljima i lokalnom zajednicom, zapisnici).
Vremenik programa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ trajanje programa: 250 sati godišnje u periodu 1.listopada 2019.-31.svibnja 2020. (trajanje 8 mjeseci tijekom godine) ▪ vrijeme provođenja: prijednevni sati od 9.30-11.30 sati, 5x tjedno u trajanju dva sata; ostatak sati planiran je za ostale aktivnosti (posjete, susrete, manifestacije, svečanosti, izleti i drugo) ▪ polaznici predškole integrirani su u rad cjelovitih redovitih programa u starijim odgojnim skupinama
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Očekivani ishodi: prostorno, materijalno, socijalno i vremensko okruženje zadovoljava potrebe i interese roditelja i djece te omogućuje igru i samoorganizirajuće aktivnosti djeteta/djece, slobodno cirkuliranje djece i biranje prostora za igru, planirani materijali i aktivnosti koji omogućavaju nesmetanu komunikaciju s vršnjacima i odraslima, realizirani sadržaji koji potiču razvoj kompetencija potrebnih za uspješan polazak u školu (motoričkih sposobnosti, doprinos cjelokupnom psihofizičkom razvoju djeteta, savladani razvojni zadaci bitni za polazak u školu, savladani razvojni zadaci i usvojene kompetencije prema mogućnostima i sposobnostima djeteta, djeca su pripremljena za polazak u školu. 	

3. ZADACI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA RAZINI VRTIĆA

Tijekom godine nastavit ćemo provedbu aktivnosti na poticanju znatiželje i aktivnog i stvaralačkog odnosa djeteta prema okolini i svijetu koji ga okružuje te razvijati osjećaje i početna shvaćanja o vrijednostima rada i čuvanja prirodnih, materijalnih i kulturnih dobara: S tim u svezi kreirat ćemo poticajna okruženja u funkciji igre, učenja i razvoja djeteta primjenom suvremenih procesa učenja te poticanja suradnje djece i odraslih.

Tablica 3.1. Zadaci odgojno-obrazovnog rada na nivou ustanove

Ciljevi i zadaće	Sadržaji i aktivnosti (ovisno o interesu djece)
<p style="text-align: center;">Cilj:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Poticati znatiželjan, aktivan, stvaralački odnos djeteta prema okolini te razvijati osjećaje i početna shvaćanja o vrijednostima rada i čuvanja prirodnih, materijalnih i kulturnih dobara <p style="text-align: center;">Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Razvijati ljubav prema prirodi i motivaciju da se ona čuva i unapređuje▪ Poticati razvoj osjetljivosti za kulturne različitosti i raznovrsnosti svijeta prirode▪ Izgrađivati znanja, stavove i pozitivne odnose prema okolišu u akciji i ponašanju (reduciranje neumjerene potrošnje, poštivanje svakog prirodnog materijala i energije)▪ Ostvarivati u svakodnevnom životu razvojna i participativna prava djece te usvajanje znanja i ponašanja za očuvanje vlastitih prava i prava drugih▪ Razvijati senzibilitet, ekološku svijest i osjećaje odgovornosti za ekološku situaciju u svom okruženju	<ul style="list-style-type: none">▪ Aranžiranje poticajnog okruženja (odlasci u prirodu i posjete: park, šuma, livada, polja, farme, ZOO vrt, povrtnjaci, voćnjaci..., kao mjesta aktivnog stjecanja znanja o okolišu▪ Ekološke aktivnosti, ispitivanje i istraživanje okoliša, izravna iskustva (posjete: šume, polja, parkovi, staništa, seosko dvorište, ZOO vrt)▪ Promatranje, jednostavni pokusi, istraživanje, eksperimentiranje, rješavanje problema, rad, različiti oblici izražavanja i stvaranja▪ Integrirani modeli obrazovanja za okoliš, praktičan rad, rad na projektima, upoznavanje djece s opasnostima▪ Vremenski ciklusi, kalendar godišnjih doba (upoznavanje karakteristika godišnjih doba i vremenskih prilika)▪ Zajedničke aktivnosti roditelja i djece: radne akcije (uređenje dvorišta i soba dnevnih boravaka, humanitarne i druge akcije)▪ Praktične aktivnosti: sadnja bilja, sakupljanje ljekovitog bilja, rad u povrtnjaku, briga o kućnim ljubimcima▪ Oplemenjivanje tla-kompostište, izrada recikliranog papira, gospodarenje otpadom▪ Sakupljanje adaptiranog pribora i materijala, ponovna uporaba (recikliranje, popravci, prepravci, izrada novih igračaka i predmeta)▪ Izrada albuma, slikovnica, mapa i zbirki, didaktičkog materijala, letaka, brošura, plakata <p style="text-align: center;">Obilježja aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none">▪ primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama (otkrivanje, istraživanje, eksperimentiranje, rad djece na projektima, praktične aktivnosti, učenje činjenjem)▪ razvojni, integrirani, interaktivni pristup razvoju i

	<p>učenju djeteta pri čemu se dijete promatra kao aktivno, interaktivno i kreativno biće</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ posebna pozornost se pridaje poticajnoj organizaciji u kojoj treba osmisliti aktivnosti i projekte koji će biti integrirani u sve aktivnosti i cjelokupan život vrtića ▪ pristupi u radu: interdisciplinarni i multidisciplinarni model ▪ u provedbi aktivnosti naglasak stavljen na situacijsko i iskustveno učenje ▪ suradnja među djecom, suradnja između skupina, odraslima, obitelji i lokalnom zajednicom ▪ neposredno učenje kroz stjecanje izravnih iskustava i znanja kroz istraživanje okruženja, posjete, susrete i izlete, eko akcije ▪ stvaranje uvjeta koji doprinose spoznavanju složenih procesa i pojava s kojima se djeca susreću ▪ predlaganje novih mogućnosti za promatranje, otkrivanje, traženje i učenje novih rješenja ▪ praćenje i dokumentiranje procesa učenja djece i njihovih postignuća
<p>Nositelji aktivnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ primarno djeca i odgojitelji ▪ roditelji, volonteri, drugi čimbenici u okruženju
<p>Vremenik</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kontinuirano tijekom godine ▪ prema interesu djece i realnim mogućnostima u prirodnom okruženju
<p>Očekivani rezultati</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prostorno, materijalno, socijalno i vremensko okruženje zadovoljava potrebe i interese te omogućuje igru, samoorganizirajuće aktivnosti i učenje djeteta/djece kroz situacijsko i iskustveno učenje ▪ sve skupine provode eko aktivnosti i/ili eko projekte primjerene dobi djece i dokumentiraju ih ▪ doprinos razvoju sposobnosti doživljavanja i razumijevanja životne sredine ▪ obilježavanje eko datuma ▪ uređivanje ekološkog i estetskog okoliša koji razvija svijest o povezanosti prirode i čovjeka ▪ uređeni eko povrtnjaci, zasađeni cvjetnjaci u dvorištima vrtića, njega sadnica voća ▪ sudjelovanje u eko akcijama u vrtiću i zajednici ▪ kreirani centri za individualni rad i rad u manjim grupama u međuprostorima vrtića, prema interesima djece ▪ doprinos cjelokupnom razvoju djeteta ▪ doprinos razvoju ekološke svijesti i ekološki prihvatljivog ponašanja u svakodnevnom životu

- doprinos razvoju radnih navika kod djeteta
- savladani razvojni zadaci i usvojene kompetencije prema mogućnostima i sposobnostima djeteta
- suradnički dijalog među sudionicima odgojno-obrazovnog procesa (dijete-djeca-odrasli)
- doprinos razvoju zdravih i ekološki održivih stilova života

Pri kreiranju sadržajne koncepcije provodit ćemo različite vrste aktivnosti prilagođene konkretnim potrebama odgojne skupine i djece te okolnostima okruženja, u cilju obogaćivanja sadržaja rada temama održivosti s aspekta obilježavanja pojedinih svjetskih i međunarodnih dana, očuvanja kulturne baštine i drugih aspekata održivosti.

Tablica 3.2. Obogaćivanje sadržaja rada blagdanima, proslavama, svečanostima, izletima

Mjesec	Tematski sadržaji
Rujan	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prilagodba ▪ Hrvatski olimpijski dan, Prvi dan jeseni ▪ Kulturno-duhovna manifestacija Brankovi dani ▪ Dan policije ▪ Posjeta Gradskom muzeju i Arheološkom lokalitetu Vučedol
Listopad, studeni, prosinac	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Međunarodni dan starijih osoba ▪ Dječji tjedan/Dani plodova zemlje/Dani kruha/Otvorena vrata vrtića ▪ 2. Dječja biciklijada, Posjeta ZOO vrtu u Osijeku, Mališani u Beogradu, Dječja olimpijada 2019., Svjetski tjedan svemira ▪ Jesenski ciklus, Vrtić u šumi: Adica, Jesenska svečanost ▪ Dan neovisnosti, Svjetski dan štednje, Dan svih svetih ▪ Mjesec hrvatske knjige, Međunarodni dan djeteta ▪ Zimski ciklus: Sveti Nikola, Dan Vrtića, Božić, Nova godina,
Siječanj, veljača, ožujak	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Božićni ciklus, Sveti Sava, ▪ Mala škola klizanja, Valentinovo, Maskenbal, Maškare ▪ Međunarodni dan materinskog jezika ▪ Proljetni ciklus, Vukovarsko lutkarsko proljeće ▪ Svjetski dan voda
Travanj, svibanj, lipanj	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uskrсни ciklus, Međunarodni dan dječje knjige ▪ Svjetski dan zdravlja, Dan planeta Zemlje ▪ Međunarodni praznik rada ▪ Dan grada Vukovara, Dan hrvatskih vatrogasaca ▪ Međunarodni dan obitelji, Olimpijski festival dječjih vrtića ▪ Međunarodni dan biološke raznolikosti, Svjetski dan okoliša ▪ Dan državnosti, Dan antifašističke borbe, ▪ Završne svečanosti u vrtićima, Ljetni ciklus

U cilju očuvanja i njegovanja osobnog, nacionalnog, kulturnog identiteta srpske nacionalne manjine te stvaranja temelja za interkulturalne veze i interkulturalnu komunikaciju, u kurikulum vrtića ugrađuju se sadržaji za razvijanje pozitivne slike o sebi i samopoštovanja, njegovanja i razvijanja materinskog jezika, poticanja učenja hrvatskog (književnog) jezika kao službenog jezika, razvijanja osjećaja za kulturnu baštinu svog naroda i baštinu i kulturu većinskog hrvatskog naroda i drugih naroda i nacionalnosti, poticanje razvoja osjetljivosti za različitosti među ljudima te promicanje načela ravnopravnosti kao i promicanje proaktivnog i konstruktivnog sudjelovanja u životu zajednice.

Osim provođenja raznovrsnih sadržaja i aktivnosti prema interesu djece te aktivnosti za razvoj pozitivne slike o sebi, u odgojno-obrazovni rad inkorporiraju se i sadržaji rada na njegovanju srpske tradicije i kulture (dnevni rituali obitelji, tradicionalne igre, narodne izreke i poslovice, stari zanati i predmeti, elementi folklor, njegovanje narodnih običaja i pravoslavnih vjerskih blagdana, bogaćenje spoznaja o djelima poznatih ličnosti iz svijeta nauke, tehnike i umjetnosti, upoznavanje s građevinama i objektima, posjete, izleti i druge aktivnosti).

Djeca se također upoznaju s povijesnom te materijalnom i duhovnom baštinom većinskog naroda kroz posjete i upoznavanje s objektima, građevinama, običajima, djelima i ljudima iz svijeta nauke i umjetnosti, sudjelovanjem u događanjima i manifestacijama za djecu na razini grada, upoznavanjem značajki lokalnog, a kasnije i šireg okoliša.

Osim realiziranja bitnih zadaća i sklopova aktivnosti u svezi s godišnjim globalnim tematskim programom odgojno-obrazovnog rada (vjerski blagdani, civilizacijska slavlja, slavlja prirode, domovinska slavlja te druge proslave i svečanosti), odgojno-obrazovni rad bit će ostvarivan prema potrebama i interesima djeteta.

Pri ostvarivanju odgojno-obrazovnog rada s djecom, nastavit ćemo suradnju s roditeljima i vanjskim čimbenicima i njihovo sudjelovanje u odgojno-obrazovnom procesu s ciljem obogaćivanja programa rada i uključivanja djece u život zajednice.

Vrtić će tijekom godine sudjelovati na gradskim manifestacijama za djecu (Dječji tjedan, Dječja biciklijada, Sv. Nikola, Maškare, Cvjetni korzo, Vukovarsko lutkarsko proljeće, Dan Grada, Olimpijski festival dječjih vrtića) i drugima događanjima namijenjenih djeci predškolske dobi.

Vrtić će, također, sudjelovati na manifestacijama i događanjima za djecu predškolske dobi u organizaciji pravnih subjekata predstavnika srpske nacionalne manjine: ZVO, Srpska pravoslavna crkva, kulturna umjetnička društva (Dječja olimpijada 2019., sudjelovanje u provedbi projekta „Mališani u Beogradu“, sudjelovanje u Kulturno-duhovnoj manifestaciji „Brankovi dani“ i druga događanja koja su sadržajno primjerena djeci predškolske dobi).

4. SURADNJA S RODITELJIMA

Ciljevi i zadaci u suradnji s roditeljima su težnje u osnaživanju Vrtića u pružanju što kvalitetnije podrške roditeljima u interesu djece. Osnovni cilj unapređivanja suradnje s roditeljima bit će poticanje roditelja na aktivno sudjelovanje u životu i radu djeteta, odgojno-obrazovne skupine i vrtića. Bitne zadaće na unapređivanju rada s roditeljima bit će uspostavljanje dvosmjerne suradnje i komunikacije i motiviranje roditelja na aktivno uključivanje u ostvarivanje postavljenog cilja.

U ostvarivanje postavljenog cilja težimo ostvariti najveću moguću dobrobiti za dijete i pružiti kvalitetne uvjete odrastanja, razvoja i učenja djeteta te ćemo suradnju ostvarivati u odnosima na dijete, odgojitelje i druge stručne radnike i na roditelje:

Tablica 4.1. Zadaće, sadržaji i aktivnosti suradnje s roditeljima

Zadaće, sadržaji i aktivnosti	
Dijete	<ul style="list-style-type: none">▪ proces prilagodbe na vrtić: pomoći u procesu prilagodbe, reduciranje separacijskog straha▪ omogućiti postupnu prilagodbu i zajednički boravak roditelja i djeteta u skupini▪ spoznavanje roditeljske uloge u podupiranju interesa i sposobnosti djeteta▪ sudjelovanje u planiranju odgojno-obrazovnog rada u najboljem interesu djeteta▪ sudjelovanje u neposrednom izvođenju odgojno-obrazovnog procesa, /programa i vrednovanju postignuća
Odgojitelji	<ul style="list-style-type: none">▪ inicijalni razgovor i dogovor s roditeljima o načinu uključivanja djeteta u vrtić▪ uspostavljanje otvorene i iskrene komunikacije▪ aktivno sudjelovanje u životu i radu odgojno-obrazovne skupine kroz različite oblike posrednog i neposrednog sudjelovanja (roditelji kao: volonteri, promatrači, pomagači, instruktori, realizatori, organizatori, koordinatori)
Roditelji	<ul style="list-style-type: none">▪ pružanje informacija o djelatnosti vrtića▪ pomoći roditelju u jačanju roditeljskih kompetencija▪ suradnja pri neposrednom izvođenju odgojno-obrazovnog rada▪ razmatranje i donošenje zajedničkih odluka o strategijama u rješavanju razvojnih problema djeteta
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none">▪ dobar odnos i zdrava komunikacija na relacijama dijete-roditelj-odgojitelj▪ približavanje roditelja vrtiću i vrtića roditelju▪ doprinos jačanju roditeljskih kompetencija▪ usklađenost odgojnih utjecaja i zajedničko rješavanje razvojnih problema djeteta

- doprinos izgradnji uzajamnom povjerenju, uvažavanju, objektivnosti te otvorenoj i iskrenoj komunikaciji
- doprinos roditelja u koncipiranju, provođenju i vrednovanju odgojno-obrazovnog rada i rada vrtića
- doprinos adekvatnom zadovoljavanju potreba djeteta i roditelja
- doprinos kvaliteti rasta, razvoja i učenja djeteta

Postojeće oblike i sadržaje suradnje (svakodnevna razmjena informacija, roditeljski sastanci, individualni kontakti, neposredno i posredno sudjelovanje u odgojno-obrazovnom radu, zajednička druženja djece i roditelja u vrtiću i prirodi, humanitarne akcije, volonterski rad i druge) proširit ćemo novim programima za roditelje: program za Rastimo zajedno i kreativne radionice.

Program „Rastimo zajedno“ je u okviru UNICEF-ovog Programa za rani razvoj djece i poticajno roditeljstvo ("Prve tri su najvažnije"). Osnovni cilj programa je osnaživanja suradnika u predškolskim ustanovama za pružanje podrške roditeljima u najboljem interesu djece. Program konceptualno-programski vode prof. dr. Ninoslava Pećnik i prof. Branka Starc, dok je logističko-organizacijska podrška osigurana iz Ureda UNICEF-a.

Tablica 4.2. Program „Rastimo zajedno“

Ciljevi programa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stjecanje roditeljskih kompetencija za dobrobit djeteta ▪ stjecanje novih spoznaja o razvoju i učenju djeteta ▪ stjecanje spoznaja o znanstvenim stajalištima o pozitivnoj interakciji roditelja i djeteta ▪ stjecanje spoznaja o potrebama djece i načinima njihovog zadovoljavanja ▪ razvijanje kompetencija za kvalitetne odnose s djetetom ▪ razvijanje komunikacijskih vještina ▪ kreiranje poticajnog okruženja u kojemu roditelji s voditeljicama radionica i s drugim roditeljima razmjenjuju ideje o roditeljstvu (načini, odnos prema djetetu, upoznaju sebe u roditeljskoj ulozi)
Namjena programa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ primarno za roditelje djece rane dobi ▪ omogućiti protok informacija, znanja, vještina potrebnih u kvalitetnom ispunjavanju roditeljske uloge ▪ podrška roditeljima u razvijanju roditeljskih kompetencija ▪ promoviranje rasta i razvoja uspješnog roditelja i djeteta
Voditelji programa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stručne radnice koje su prošle edukaciju za provedbu programa
Način realizacije	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 11 edukacijsko-komunikacijskih radionica u trajanju po 2 sata ▪ broj roditelja: do 12 ▪ raspored dana u vrijeme provedbe u dogovoru s roditeljima ▪ teme radionica: Roditelji 21. Stoljeća, Roditeljstvo u najboljem interesu djeteta, Roditeljski ciljevi, Sva naša djeca i kako ih volimo, Slušanje-vještina roditeljstva, Kako dijete uči o svijetu oko sebe,

	Postavljanje granica, Biramo i kreiramo rješenja, Još želim znati, Biti roditelj: utjecaj i izbori, Završetak i novi početak
Dokumentiranje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ evidencije o provedbi radionica, upitnici i evaluacijske liste, plakati, foto zapisi, zabilješke
Vrednovanje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upitnici i evaluacijske liste za roditelje prije početka i na kraju programa ▪ evaluacija voditelja radionica nakon svake provedene radionice
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> ▪ roditelji upoznati o kvalitetnom roditeljstvu za dobrobit djeteta ▪ roditelji upoznati sa znanstvenim stajalištima o pozitivnoj interakciji roditelja i djeteta ▪ bolje spoznavanje sebe u ulozi roditelja ▪ stečene roditeljske kompetencije za uspješno roditeljstvo ▪ promišljanje i preispitivanje o vlastitim stajalištima i ponašanjima u odnosu na dijete ▪ osviješteni odnosi prema djetetu te usvojene nove spoznaje o kvalitetnim odnosima na relacijama roditelj-dijete ▪ usvojene spoznaje o potrebama djeteta i načinima njihovog zadovoljavanja ▪ usvojene komunikacijske vještine u komunikaciji s djecom rane dobi i interpersonalnoj komunikaciji s odraslima ▪ doprinos razvoju samopouzdanja u roditeljskoj ulozi i u životu

Tablica 4.3. Kreativne radionice

Cilj radionica	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omogućiti roditeljima izražavanje svoje kreativnosti u različitim područjima (primijenjena umjetnost, praktično-radne, dramske, plesne...) ▪ stjecanje vještina i kompetencija kroz iskustveno učenje ▪ primjena osobnog iskustva i stjecanje novih uvida ▪ razmjena kreativnih ideja i iskustava s drugima ▪ usavršavanje vještina i strategija koje potiču kreativne izvedbe ▪ ohrabrivanje samopouzdanja, samopoštovanja i spremnosti na preuzimanje rizika
Namjena	<ul style="list-style-type: none"> ▪ roditelji koji iskažu interes za kreativne radionice u okviru odgojne skupine, roditelji koji žele podržati kreativnost djeteta u zajedničkim aktivnostima ▪ ciklus radionica namijenjenih razvijanju kreativnog izražavanja djeteta i roditelja
Nositelji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ odgojitelji u suradnji s roditeljima i djecom
Vremenik	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Božićne i Uskrsne radionice, Prigodne i povremene radionice (izrada kostima, rekvizita za dane maskenbala, završne svečanosti, izradu slikovnica, albuma, didaktičkog materijala...)
Dokumentiranje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Evidencija o radu radionice, foto i video zapisi, izložbe, plakati,

Očekivani rezultati	<p>zabilješke, ankete, evaluacijski listići</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ugodna i opuštana atmosfera, ostvarena interakcija voditelja i sudionika te sudionika međusobno, suradnički odnos roditelja-djeteta-odgojitelja ▪ doprinos razvoju kreativnosti, mašte te osjećaju samopoštovanja i postignuća ▪ uključivanje roditelja u život i rad vrtića, razmjena iskustava i vještina s drugima ▪ doprinos razvoju osjećaja pripadnosti odgojnoj skupini, vrtiću ▪ izrada tradicionalnih Božićnih i Uskršnjih čestitki, ukrasa, kazališnih predstava za djecu ▪ zajednička izrada sredstava koja djeca koriste u igri i aktivnostima
----------------------------	---

Tablica 4.4. Partnerstvo s roditeljima

Elementi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Upoznati potrebe i očekivanja roditelja u svezi boravka djeteta u vrtiću (inicijalni intervju, kontinuirana razmjena informacija) ▪ Otvorenost vrtića prema specifičnim potrebama roditelja, prihvaćanje roditelja s njihovim autentičnim sustavom vrijednosti kao partnera u odgoju i obrazovanju ▪ Dobrovoljnost i realna ravnopravnost u odnosima, ▪ Uzajamno uvažavanje mišljenja, poštovanja različitosti u pogledima na odgoj i obrazovanje, postizanje konsenzusa u odnosu na odgojne ciljeve, ▪ Otvorenost i iskrenost, ostvarivanje uzajamnog povezivanja ▪ Dijeljenje informacija, odgovornosti, znanja, vještina ▪ Želja za dogovaranjem, zajedničko donošenje odluka, zajednička procjena napretka djeteta ▪ Čiste interakcije, kontinuirana i otvorena komunikacija, aktivno slušanje ▪ Kontinuirana, blagovremena i redovita razmjena informacija o radu i napredovanju djeteta ▪ Uključivanje u događanja i aktivnosti iz života i rada Vrtića, sudjelovanje u aktivnostima zajedno s djecom i odgojiteljima, ▪ Uvažavanje i poštovanje individualnosti i različitosti ▪ Objektivnost i samokritičnost, refleksija, ispitivanje, rasprava, evaluacija, ▪ Profesionalizam-odgojitelji (radna kultura, kultura komuniciranja s djecom i roditeljima).
Metode i strategije	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vođenje i usmjeravanje odnosa (pozivanje, poticanje, ohrabivanje na suradnju) ▪ Planiranje i pripremanje aktivnosti i događaja koji potiču interes roditelja i motiviraju na neposredno sudjelovanje u životu i radu odgojne grupe i Vrtića ▪ Sudjelovanje u aktivnostima s djecom (neposredno/posredno), „učenje kroz aktivnost“ ▪ Otvorenost za prihvaćanje prijedloga roditelja za poboljšanje kvalitete rada Vrtića i dobrobit djece ▪ Stimulativno materijalno i socijalno okruženje (bogaćenje okruženja, kreativan odnos odgojitelja i roditelja, pedagoške radionice, kutići za roditelje)

5. PRAĆENJE, DOKUMENTIRANJE I VRJEDNOVANJE RADA

Dokumentiranje odgojno-obrazovnog rada provodi se vođenjem pedagoške dokumentacije kroz pedagošku dokumentaciju odgojno-obrazovne skupine te dodatne dokumentacije o praćenju učenja i razvoja djeteta/djece.

Pedagoška dokumentacija piše se dvojezično, na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu te srpskom jeziku i ćirilicom pismu.

Vođenje pedagoške dokumentacije usklađeno je s Pravilnikom o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću (NN br. 83 od 27. rujna 2001.) te sadrži sve propisane sastavnice te sadrži i dodatnu dokumentaciju u svezi razvoja djeteta i aktivnostima odgojitelja:

Tablica 5.1. Dokumentiranje pedagoškog rada

Pedagoška dokumentacija	Dodatna dokumentacija
<ul style="list-style-type: none">▪ Orijentacijski plan i program odgojno-obrazovnog rada za određeno razdoblje-razvojne zadaće▪ Organizacijski i materijalne uvjeti za ostvarivanje zadaća▪ Aktivnosti za ostvarivanje razvojnih zadaća (sklopovi aktivnosti, teme, projekti...), suradnja sa stručnjacima, roditeljima i drugima radi ostvarivanja postavljenih zadaća, Važni datumi▪ Tjedni plan i program odgojno-obrazovnog rada s propisanim sastavnicama, Dnevnik rada s propisanim sastavnicama, Zabilješke na kraju tjedna▪ Zajedničke aktivnosti djece i odraslih (izleti, druženja, svečanosti), priprema, zapažanja i zapisi▪ Roditeljski sastanci: priprema, zaključci, zabilješke o radu▪ Vrednovanje ostvarenog plana i programa: uvjeta ostvarivanje plana i programa, vrednovanje ostvarenosti razvojnih zadaća▪ Zabilješke i napomene	<ul style="list-style-type: none">▪ Dokumentiranje aktivnosti djece▪ Dokumentiranje aktivnosti odgojitelja

U cilju što kvalitetnijeg poticanja razvoja i učenja te boljeg i objektivnijeg razumijevanja djeteta i njegovih aktivnosti, razvijat ćemo različite tehnike praćenja i dokumentiranja aktivnosti djeteta/djece u realnim situacijama odgojno-obrazovnog procesa kao i praćenja i dokumentiranja vlastitog rada odgojitelja.

Osim neposrednog promatranja djeteta u aktivnostima kroz oblike vođenje zabilješki i protokola promatranja (pismeno snimanje, okruženje za učenje, vrste i trajanje aktivnosti, slijed operacija...), koristit ćemo i druge tehnike promatranja pomoću tehničkih pomagala (foto, audio i video zapisi) te tekstualne i slikovne zapise odgojitelja i djece.

Dobivene pokazatelje koristit ćemo u svrhu interpretiranja pedagoških pojava, donošenja zaključaka i izradu smjernica za unapređivanje pojedinih segmenata rada s djetetom i djecom.

Tablica 5.2. Dodatna dokumentacija

Dokumentiranje aktivnosti djece	
▪ Uratci djece (individualni i zajednički)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ slike i crteži djece, pisani uratci koji se oslanjaju na simbole (slova, brojevi, crteži), improvizirani grafikoni, pisma, albumi, slikovnice i knjige koje su izradila djeca i sl. ▪ izričaji djece: verbalni, glazbom, pokretom, dramski izrazi
▪ Portfolio djeteta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ individualna dokumentacija o djeci, postignuća djece prema vremenu održavanja aktivnosti ili područjima učenja ▪ foto, audio i video zapisi
▪ Samorefleksija djece	<ul style="list-style-type: none"> ▪ različiti individualni i zajednički uratci, prikazi, grafičke reprezentacije, konstrukcije ▪ snimke razgovora ,foto i video snimke
▪ Opservacija postignuća djece	<ul style="list-style-type: none"> ▪ praćenje postignuća i sposobnosti djece ▪ anegdotske bilješke, foto i video zapisi
▪ Individualni i grupni portfolio	<ul style="list-style-type: none"> ▪ individualna i zajednička dokumentacija o različitim aspektima okruženja i njihovoj ulozi u oblikovanju kurikuluma, iskustvima i aktivnostima djece, socijalnim interakcijama djece, oblicima suradnje s roditeljima
Dokumentiranje aktivnosti odgojitelja	
▪ Aktivnosti odgojitelja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pedagoška dokumentacija odgojne skupine, bilješke, foto, audio i video zapisi
▪ Samorefleksije/zajedničke refleksije odgojitelja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ samorefleksije i zajedničke refleksije odgojitelja i drugih stručnih radnika o kvaliteti: odgojno-obrazovnih intervencija, različitih aspekata i cjeline odgojno-obrazovnog procesa, suradnje s roditeljima, suradnje s članovima stručnog tima i drugim čimbenicima i sl.

Prikupljeni dokumenti omogućit će timsko planiranje i refleksiju u svrhu dogovaranja daljnjih smjernica rada, poticanje suradnje i samoučenje, kreiranje kvalitetnijeg i raznovrsnijeg okruženja te planiranje aktivnosti i pokretanje projekata prema interesu djeteta i djece.

Osim jačanja profesionalnih i osobnih kompetencija odgojitelja u radu s djecom, praćenje i dokumentiranje rada doprinosit će jačanju kompetentncije za suradnju, partnerstvo i timski rad (sustručnjaci, roditelji, lokalna zajednica) te kompetentncije za razvoj profesionalne prakse (znanja: o ciljevima i načelima predškolskog odgoja, organizaciji odgojno-obrazovnog procesa, kreiranja i primjene instrumenata praćenja napredovanja djeteta, refleksiju osobnog iskustva i razmjenu znanja i praktičnih iskustava).

Vrednovanje i samovrednovanje sastavni su dio planiranja, programiranja, ostvarivanja planova i programa te ciljeva koje želimo ostvariti u radu.

U međusobnom odnosu plana-ostvarenja i vrednovanja, predmet vrednovanja bit će vrednovanje svake navedene kategorije (planiranje, programiranje, ostvarenje i samovrednovanje) kako bismo dobili povratne informacije o učinkovitosti i kvaliteti rada.

Praćenje i dokumentiranje rada omogućit će nam bolje sagledavanje slabosti, iznalaženje mogućnosti otklanjanja uočenih teškoća te projekciju razvoja i kontinuiranog poboljšanja kvalitete rada.

Tablica 5.3. Vrednovanje rada

Razina	Praćenje i vrednovanje
Odgojna skupina	<ul style="list-style-type: none"> ▪ napredovanje svakog djeteta i odgojne skupine ▪ odgojno-obrazovnog rada (tjedno, etapno, tromjesečno, godišnje) ▪ odgojno-obrazovnog procesa ▪ suradnje s roditeljima (periodično, tromjesečno, godišnje) ▪ suradnje s lokalnom zajednicom (periodično, godišnje) ▪ stručnog usavršavanja (periodično, godišnje) ▪ Izvori podataka: Knjiga pedagoške dokumentacije odgojne skupine, imenici, dosje djeteta, evidencije o uključivanju drugih stručnjaka u rad s djetetom s posebnim potrebama, individualiziran program rada s djetetom, portfolio djeteta, bilješke o djeci, zabilješke o praćenju napredovanja djeteta, zabilješke o uočenim teškoćama i poduzetim mjerama za njihovo otklanjanje, skale razvoja i ponašanja koje se primjenjuju najčešće početkom i krajem školske godine i češće ako je potrebno, video zapisi, zabilješke refleksive prakse, ček liste za zajedničku procjenu odgojitelja i roditelja, rezultati upitnika za roditelje o kvaliteti provedenih zajedničkih aktivnosti i različitim oblicima suradnje, individualni planovi stručnog usavršavanja, zapisnici s radnih grupa, timova, zajednica učenja, portfolio odgojitelja

<p>Posebni programi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odgojne skupine ▪ roditelji <p>Vrtić</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Na razini realizacije pojedinih posebnih programa za djecu (Say Hello To The World“, CAP program)) i roditelje (Rastimo zajedno), evaluacija se vrši po planu samog programa i na osnovu instrumenata koji su specijalno za to izrađeni tijekom i po završetku programa ▪ Praćenje i kvalitativna i kvantitativna analiza i vrjednovanje ostvarenosti Godišnjeg plana i programa rada Vrtića prema svim sastavnicama ▪ Izvori podataka: plan praćenja ostvarivanja Godišnjeg plana i programa rada Vrtića, evidencije: o prijavljenim neispravnostima aparata, uređaja, opreme i evidencije o otklonjenim neispravnostima, ponude za različite nabavke i sklapanje ugovora, o provedenim mjerama sigurnosti i zaštite djeteta i radnika, spiskova potreba potrošnog materijala, o broju djece, o broju djece za vrijeme dežurstva, o radnom vremenu, izvješća sa seminara i stručnih skupova, zapisnici, pedagoška dokumentacija odgojitelja i druga dokumentacija, programi i projekti koji se provode u Vrtiću ▪ Najdetaljnije sumirani rezultati vrednovanja su sistematizirani u Godišnjem izvješću o radu Vrtića (od instrumenata se koriste tabele, grafikoni, analize) ▪ Na razini Vrtića postoje kvalitetna ostvarenja vrijedna postignuća vlastite prakse, koja se prezentiraju na Odgojiteljskim vijećima i stručnim skupovima koja oslikavaju stanje i aktualnosti u razvoju odgojno - obrazovne prakse ▪ Planiramo tijekom ove pedagoške godine formirati Tim za kvalitetu te se uključiti u projekt samovrednovanja rada ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja te koristiti metodologiju i instrumente za praćenje kvalitete rada. U proces vrednovanja rada Vrtića bit će uključeni roditelji i predstavnik Osnivača
<p>Vanjsko vrednovanje</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ministarstvo znanosti i obrazovanja ▪ Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje

6. PROJEKTI

Rad djece na projektu jedan je od oblika integriranog pristupa učenju u kojem se prepliću i povezuju praktične i kognitivne aktivnosti, koje potiču gotovo sve aspekte dječjeg razvoja. Promatramo ga iz perspektive aktivnog učenja u kojem se znanje postepeno konstruira kroz niz aktivnosti u suradnji s drugima te kreativnog odnosa djeteta prema odabranoj temi/problemu (koncipiranje teme i smjera kretanja, načini realizacije i vrednovanje svoga rada).

Osnovne značajke projektnog pristupa su interes i motivacija djeteta/djece za učenje te stjecanje određenih spoznaja i predodžbi o pojedinim temama/problemima. Opća polazišta projektnog pristupa su postupno i izravno stjecanje iskustava i znanja o različitim sadržajima kurikuluma te razvoj odgovarajućih vještina (koje olakšavaju aktivno i odgovorno sudjelovanje) i korištenje stečenih iskustava i znanja.

Budući da djeca predškolske dobi imaju manje životnog iskustva, rad djece na projektima temelji se na prihvaćanju, poticanju, motiviranju i praćenju interesa i potreba djeteta/djece za projektnim aktivnostima.

S obzirom na psihofizičke karakteristike, interes djeteta i doživljaj smislenosti učenja kao osnovnog kriterija za rad na projektu, odabir teme/problema kao i tijekom rada na projektu nije moguće unaprijed planirati i strukturirati, niti odrediti smjer kretanja i vremensku dimenziju provedbe.

S obzirom da je interes djece nemoguće planirati unaprijed, u Godišnjem planu i programu rada za pedagošku 2019./2020. godinu, navode se strukturirani programi i projekti koje karakteriziraju jasni ciljevi, zadaće i sadržaji rada, te planirani projekti, prema izboru odgojitelja, koji nisu strogo strukturirani (otvoreni programi i projekti), koji daju mogućnosti mijenjanja i dopunjavanja sadržaja rada prema interesu i sposobnostima djeteta/djece.

Tablica 6.1. Popis planiranih projekata u radu s djecom

Projekti	Ciljevi projekta
CAP program (Child Assault Prevention)	▪ Unapređivanje razvoja djeteta, u partnerstvu s roditeljima.
„Say Hello To The World“	▪ Povezivanje djece iz različitih država, uspostavljanje prijateljskih veza.
„Naša mala knjižnica“	▪ Poticanje kritičkog čitanja već od najranije dobi.
„Čuvajmo zdravlje“	▪ Proširivanje spoznaja o važnosti očuvanja zdravlja te stjecanje zdravih navika života.

„Tajnovita šuma“	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proširivanje spoznaje djeteta o šumi (prirodi) i važnosti šume za život na planeti Zemlji.
„Zajednički let leptira i leptirića „	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Unapređivanje razvoja djeteta, u partnerstvu s roditeljima.
„Pješaci i putnici“	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proširivanje spoznaja djeteta o prometnim sredstvima i osposobljavanje za lakše snalaženje u promet
“Od kutije do igračke“	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Razvijati stvaralačke osobine koje dijete spontano pokazuje te potaknuti djecu i roditelje za izradu igračaka od pedagoški neoblikovanih materijala.
"Igram do sporta“	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Osvijestiti kod djece važnost vježbanja za razvoj cijelog organizma, razvijati pozitivan stav prema vježbanju i stvarati naviku vježbanja, te upoznavanje različitih vrsta sportova.
„Domaće životinje“	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integrirani pristup kroz poticanje svih aspekata razvoja; ▪ Upoznavanje, prepoznavanje i imenovanje domaćih životinja (izgled, kretanje, glasanje, karakteristike).
„Svaki broj, svako slovo- nešto novo“	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pobuditi znatiželju i interes kod djeteta za istraživanje za razvoj predčitalačkih i matematičkih kompetencija.
„112“	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Razvijanje svijesti o realnim opasnostima u svakodnevnim životnim situacijama, te poučavanje djece o odgovornom ponašanju u cilju sigurnog odrastanja.
„Dunav“	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proširivanje spoznaja djeteta o prirodnim resursima (rijeke, jezera, potoci, more) i prirodnim pojavama, te razvijanje svijesti o važnosti očuvanja prirodnih resursa.
„Obiteljsko stablo“	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Upoznavanje, razvijanje, čuvanje i poštovanje ličnog nacionalnog i kulturnog identiteta, te stvaranje temelja za multikulturale veze i komunikaciju.
„Od kutije do igračke“	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Razvijati stvaralačke osobine koje dijete spontano pokazuje te potaknuti djecu i roditelje za izradu igračaka od pedagoški neoblikovanih materijala.

LITERATURA

- Konvencija o pravima djeteta (2001.), Zagreb: Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži.
- Nacrt Nacionalnog okvirnog kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, public.mzos.hr/fgs.axd?id=21856, 14. rujna 2014. 5
- Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2011.), Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Republika Hrvatska.
- Nacionalni kurikulum ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (2014.), Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Republika Hrvatska.
- Pravilnik o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću. „Narodne novine“. br. 83/01.
- Pravilnik o upisu djece i ostvarivanju prava i obveza korisnika usluga programa predškolskih ustanova Grada Vukovara („Službeni vjesnik“ Grada Vukovara br. 7/00)
- Pećnik, N. i Starc, B. (2010). Roditeljstvo u najboljem interesu djeteta i podrška roditeljima djece najmlađe dobi. Ured UNICEF-a za Hrvatsku.
- Prijedlog koncepcije razvoja predškolskog odgoja. (1991). Glasnik Ministarstva prosvjete i kulture RH. br. 7-8.
- Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece. (1991). Glasnik Ministarstva prosvjete i kulture RH. br. 7-8.
- Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja (2012.), Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.
- Smjernice za strategiju odgoja, obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske (2012.), Vlada Republike Hrvatske.
- Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.), Hrvatski sabor.